

DEVLET

8 5

ey Türk kendine dön..

16.11.1970

DOĞOL

ÇAĞIMIZ

EN BÜYÜK

LİDERİNİ

KAYBETTİ

selâm

Emine İŞINSU

Dostluk, insanlar arasındaki çeşitli bağların belki de en değerlisidir. Her türlü çıkar endişesinden uzak, özlü bir kaynaktan doğar, yalnız fikir birliğine değil, ruh yakınlığına dayanır. Sahici bir dost luğa daima büyük ihtiyaç duymuş, hep aramışızdır. Yazık ki, küçük hesaplarla örülmüş pis bir dünyada dostlukların çoğu sahtedir. Galiba bu yüzden dostlardan ve vefasızlıklarından şikâyet etmek edebi yatın başlıca konularından biri sayılmıştır. Fikir adamının hükmü hem çok serttir, hem de ince bir nükte ile yüklüdür:

«Ey dostlarım, dünyada dost yoktur!»
Halk şairimizin ümitsiz arayışında, da

ha ince bir mâna ile birlikte, daha derin bir hasret saklıdır:

Dost dost diye nicesine inledim
Bir dost bulamadım gün akşam oldu..»

İranlı sairin mısralarında ise ezeli ve ebedî hastalığımız olan bencilliğin izlerini buluruz.

«Tek taraflı dostluk baş ağrısı verir.»

Yine de dostlarımız bulunduğuna inanmak isteriz. İyi zamanlarımızın aldatıcı rüyasına kapılıp ne kadar çok sevildiğimizi anlatan süslü cümleleri dinler kötü zamanlarımızda da, dostlarımıza güvenebileceğimizi sanırız. Ama imtihan dönemi gelip çattınca; müşkül bir duruma çare aramak gerektiği vakit veya acılı günleri mizde, maskeler öyle bir düşer ki, «güven diğimiz dağlara» artık kar bile yağmaz! Sahici bir dostluğun temel yapısında koruyucu bir özellik bulunduğunu öğrenmişizdir. «Uçan kuş» tan ve «esen yel» den kışkanmak âşıklara vergi bir davranıştır ama kötülüklerden ve iftirallardan sakınmaları ni dostlarımızdan bekleriz. Hesaplarının

DOST DİYE DİYE..

bozulacağı bir noktada susmalarını belki anlardık ya hakikat sevgisini de öldürmelerine, yalan ve iftiranın bizzat kaynağı olmalarına ne diyelim!

Şair, ölümünden sonrasını düşünmüş,
«Savılsın şahsıma ait kusurlar,
Meydana vurulsun saklanan sırlar
Yüzyüze getirmez bizi asırlar
Korkmayın içine yalan da katın!».

Söylediklerine itiraz etmeyecek, hatâ yalanlarını bağışlayacaktık; hiç olmazsa içine biraz «doğru» katsalardı!

Öldükten sonra öğreneceklerimizi şimdiden bilmek nasıl bir kader ola? Şairimiz doğrusu çok iyimsermiş:

«Anlayın kimlermiş dost sandıklarım
Muhabbetlerini kıskandıklarım..
Anlayın ne boşmuş inandıklarım
Ölünce bir daha beni aldatın!

Dostlar sağolsun! Öleceğim güne değin sabredemediler ki, henüz yaşarken al dattılar..

Mevlid ü menşei Vilâyet-i Gümüşhane'ye muttasıl Kelkit nam kadılık olup sene 1362 dur. İki yaşında bir sübyan iken پدرim dâr-ı fenâdan dâr-ı bekaya irtihal etti. Andan ba'de gelüp, pay-ı tahtın karibinde Kırıkkale nam şehre post serdük. Andan mekteb-i evveli tahsil idüp ahırından, acemi oğlanlar kışlasına mukayyet oldum. Ol yerde dahi dört sâl tâtîm-i askeriye görüp muradım aldım. Bu fakir, askerliği ziyade severdi. Hayfâ kim kader bizi andan dahi munfasıl kıldı. Bundan sonra bir müddet kârha-yı matbua (1) ile iştigal idüp, müretteplik ilmeyledim. Parmaklarına, kâğıt pıçağı ile doğradıktan sonra ol hırfe-ti dahi terk eyledim. Üç senelik idadiyi beş senede temâm ile Erzincan idâdisinden aliyyül âlâ derece ile icâzet ahzeyledim. Buâhere pay-ı tahta gelüp Medrese-i İlâhiyeye kayd oldum. Ol yerde, zemanın en meşhur müderrisânından cümle ilimleri tahsil idüp bir yânedan dahi şiir ketbederdim. El'an bir divanım vardır. İsm-i Hakikim Cebeci oğludur. Çün ecdâdımın kaffesi Cebeci ocağından yetme, gaayetle hünerli kimesnelerdür. Fakir dahi çelik — çomak oyununda yekdürür. Andan başka, çiğdem kazmak vü kerpiç kesmek vü çene çalmak vü tütün içmekte kimesne bizimle iddialaşamaz. Bu kemter ü bende seyyah-ı fakir ismin kanden almıştır, imdi anı naklidelim: Bir kice rüyâda, destimde asâ vü pâyımda çaruk ile bir istikamet-i meçhûle revan idim, yolum üzere gaayetle büyük bir kârbân (2) zuhur etti. Kürbân başı bize «Hande gidersün ey garib yolcu» deyû sual ettükte, seyahata çıktım ki kande gittiğim ben dahi bilmezem deyû cevap dâdem (3) «Gel seni Evliya Çelebi'ye götürüyüm» deyûp, bizi 50—60 yaşlarında güler yüzlü vü hoş sohbet âdemin yanına götürdü. «İşte Evliya Çelebi Mehmet Zillî İbnî Derviş

Tezkere-i Seyyah-ı Fakir

badur» deyûp çekildi. Evliya bize; «Berû gel yâ refik ne deyû sevahate piyâde gidersün, senin deve at vü sair hayvanatın yok mudur?» dedi. Biz dahi yoktur pirim, ne atım ne avretim ne de akçem yokdür. Biz imdi Sandukoğlu Süleyman devrin yaşarız kim şol sahduklarım kimesnede yoktur. Ger bizim 5—10 akçemiz var idi, lâkin anları dahi civar-ı Bitlis'te eşkiya kitem ile beraber gasbeylediler. Bunları gûş iden Evliya bize bir kise akçe ihsan idüp «var git aziz refik var git, Allah taâlâdan senin çün nusret dilerim Lâkin duyduk kim ahfâdımız, ismimiz dahi ferâmuş idiptür, anın çün ismim sana yadigâr virdim. Aynı ziyade neşredesün» deyûp sırtımı mesh ile, üç defa «Uğur ola Seyyah-ı Fakir» deyûp, dideden nihan oldu. Uyandıruktâ, hayırdır inşallah deyû bu râyâyı hayra yorup yola rivân oldum vü ol gündü berû yoldayım.

Medrese-i İlâhiyede Molla İsmail Cerrâhiden tefsir vü Lisan-ı Arabi tâtîm idüp, hâcelikte hayli maharet kesbeyledim. Molla Hâlûk Karamağara vî den dahi asâr-ı atike üzerinde iki sâl dersler aldım. Ahırında ser müneccim Receb Doksatî'den ilm-i nücum vü ilm-i kıyâfet tahsil ile zor-belâ icâzet ahzeyledim. El'an yıldızlara bakup akibetimizin tahminin yaparım.

Asârım Seyâhate, Edebiyata vü ilm-i Simâ ya ait olup, anlardan bazıları :

1 — Ruhیات-ı Borufesür: Bazı Borufesür nam müderrisânın kulûbundan mürur iden düşünceler nelerdür vü Borufesür lügü nasıl kesbeylemişlerdür anı naklides.

2 — Seyâhat-ı Koridor-u Meclis: Bu eser dahi, Meclis koridorunda, riya imâli, küyde âdem kandurma vü vadinden dönme gibi işlerin esâsın vü bina-yı meclisin rahathlğın beyân ider.

3 — Tefsir-ül güftâr-ı Süleyman Bin Sanduk: Süleyman Bin Sanduk nam bir vezir-i âzâmın vü ana benzer bazı eşhasın fehmi zor olan belâgâtlı cümlelerin tefsiridür. «Hareket-i Tullâb olmuştâ ne olmuş» vü «Failindir turrâh vü isti'mâl idenin âb» cümleleri gibi.

(1) Karha-yı Matbaa : Matbaa işleri..

(2) Kârbân : Kervan

(3) Cevap dâdem : Cevap verdim

DEVLET'in BİRİNCİ CİLDİ

Gazeteniz DEVLET'in birinci sayısından 52. sayısına kadar ciltlenerek satışa arz edilmiştir.

Güzel bir cilt kapağı ile 75 liraya satışa çıkarılan DEVLET ciltini P.K. 284 Bakanlıklar — ANKARA adresinden ödemeli isteyebilirsiniz.

Büyük Türkiye

Aylık — Fikir — İlim ve Kültür Dergisi

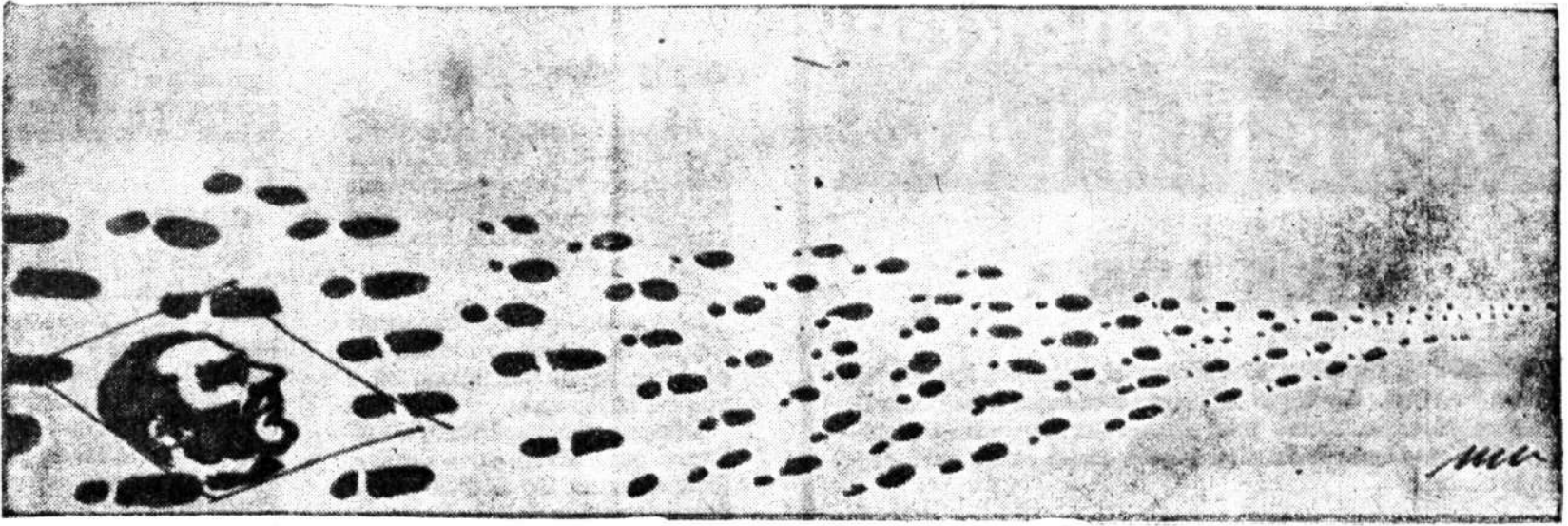
Memleketimizin en tanınmış fikir ve ilim adamlarının, edebiyatçıların yazılarını ihtiva eden «BÜYÜK TÜRKİYE» dergisini okuyunuz. Abone olunuz, abone bulunuz.

Yıllık abone bedeli : 30 T.L.

Her türlü haberleşme : P.K. 899 İSTANBUL

Solcular Atatürk'ü andı (!)

zeteler)

YAZISIZ

Devlet'den MİLLETE

İhanet Hareketleri ve İhtisas Mahkemeleri İhtiyacı

141. ve 142 nci maddeler Türk Ceza Kanununun devlet aleyhine işlenen cürümler bölümünün en çok sözü edilen iki maddesidir. Bu maddelerin şöhretleri sık sık tatbik edilmelerinden doğmuyor. Aksine, uzun yıllardanberi bunlar tatbikat alanına intikal ettirilmemektedirler. Bir kanun maddesinin fiilen yürürlükten kaldırılması kanun koyucu hesabına güçsüzlüğün olduğu kadar baziretsizliğin de ifadesidir. Zira kanunlar hele cezai müeyyideleri ihtiva eden ve içtimai nizamı yön ve şekil verme durumunda olanlar ulu orta konulup kaldırılmazlar. Kanun yapma yetkisine sahip olan makam bunların cemiyete getirecekleri her türlü değişikliği inceden inceye hesap etmek mecburiyetindedir. Şartların değişmesi kanunun yürürlükten kaldırılmasını yahut değişiklik yapılmasını gerektirmişse bu işlem usulüne uygun şekilde yapılır. Bu suretle içtimai nizamın çeşitli tazyik ve zorlamalarla zedelenmesine imkân verilmez. Bir kanun maddesi bu usulün dışında var iken yok kılınırsa, yani tatbik edilmemek suretiyle rafa kaldırılırsa, evvelâ yasama organının sorumluluğu bunlarınkinden daha az değildir. Şimdi şu içtimai vasatın meydana getirdiği hazin tabloyu birlikte seyredeyim.

Memleketimizde komünizm propagandası yapmak, millî bütünlüğümüzü parçalayıcı çalışmalarda bulunmak 141. ve 142. nci maddelerin kapsamına giren fiillerden sayılmak suretiyle yasaklanmışlardır. Bu fiilleri irtikâp edenler için çok ağır cezai müeyyideler tayin edilmiştir. Ancak bu maddeler ceza kanununda istirahat sevk edilmişlerdir. Yıllar var ki 141. ve 142. nci maddeler tatbik edilerek cezalandırılan bir vatandaşımız mevcut değildir. Komünizm propagandası yapılmıyor mu, müstakil bir kürdistan devleti kurmak için çalışanlar yok mu? Bu suallere menfi cevap vermek için insanın Türkiye'de ya-

şamaması yahut zekâ, muhakeme, müşahade gibi insani hususiyetlerin tümünden yoksun olmak gerekir.

Bir taraftan alabildiğine bir kızıl propaganda ve komünist bir nizam kurmak için aleni çalışmalar yapılıyor; bununla kol kola ilerleyen kesif bir kızıl kürtcülük faaliyeti cereyan ediyor. Fakat ne hikmettir bilinmez ceza kanununun mezkûr maddeleri işlemez haldedir. İlgili organlarda bu maddelere lüzûm kalmadığı kanaati varsa normal yollardan gidilerek maddeler yürürlükten kaldırılmalıdır. Komünizm ve paraleli kürtcülük bir tarafta alenen yapılır diğer taraftan bu maddeler ceza kanununda muhafaza edilirse devlet gücü ve otoritesi feci şekilde yaranmakta devam eder gider. Sözde kanunen yasak olması gereken fiile tatbikatta meşruluk verilirse millî bünyenin mâruz kalacağı zarar çok daha fazla olur. Zira tatbikatta bahsedilen meşruluk, beraberinde sun'î de olsa «Haklılık» ve «Doğruluk» gibi vasıfları da sürüklüyor ve komünistlere umumî efkâr önünde hesapsız imkânlar sağlıyor.

Kanun yapma yetkisine sahip olan yasama organı, içtimai bünyenin bu şekilde tahrip edilmesine imkân veren durumu bir an önce düzeltmelidir. İktidar partisi yasama organının hâkim gücü olarak bu noktada siyasi hesapları bir kenara bırakmak zorundadır. 141. ve 142. nci maddelerin neden işlemediği tesbit edilmeli, gerekli sarahat sağlanmalıdır. Ancak mesele kanun maddesinin meydana getirilmesiyle bitmemektedir. Bu maddelere hayatîyet kazandırılacak olan tatbikatıdır. Tatbikat alanındaki mevcut durum acıdır. Komünizm gibi tesbit ve anlaşılması belirli bir kültür ve bilgiyi ihtiyaç gösteren konu çoğu kere bilirkişilerin mütalâalarına göre karara bağlanmaktadır. Kimdir bu bilirkişiler? Bunlar genel olarak nasıl ve hangi yönde mütalâa verecekleri daha önceden kestirilen, peşin fikirli, sola meyyal yahut solun tam göbeğinde bulunan şahıslardır. Bu suretle çeşitli hukuk ve bilim cambazlıkları yapılarak kanunların işlemez hâle getirilmemesi için kanunu çoğu kere yanlış beyanlara dayanan bilirkişilerin tasallutundan kurtarmak gerekir. Bunun için komünizmi iyi bilen, bu konuda özel olarak yetiştirilmiş mütahassıs hâkimlere ihtiyaç vardır. Bu hâkimlerin teşkil edecekleri ihtisas mahkemeleri meseleyi bu günkü gülünç ve hazin çıkmazdan kurtarabilir.

Bu kanundaki cezai hükümler, ferdi hudutların ötesinde içtimai tesirler husule getirirler; cemiyetin şekil ve rengine mesned olurlar. Komünizmi iyi bilmeyen bir hâkimin bu konudaki hataları sadece dava çerçevesinde tesir yapmaz. Bütün bir cemiyette hükmün neticelerinden doğan tesire mâruz kahr. Öğrenim imkânı sınırlı olan üniversite tenin hukukçularımızı komünizm konusunda mütahassıs seviyesinde bilgiyle teçhiz etmesi düşünülmeyeceğine göre esas sorumlu gerekli tedbirleri almayan iktidardır. Komünistlerin karşısında bocalayan devlet güçlerinin durumu yalnız hükûmet ve iktidar partisinin itibarını zedelemeyiz; bundan millî şahsiyetimiz de rencide olur ve olmaktadır.

Şuur ve ilhamını millî kaynaklardan alan bir hükûmetin üç-büç hainin karşısında acze düşmesi mümkün değildir. İktidar mensupları bu komünist-Kürtçü ittifakının gittikçe azgınlanan faaliyetine karşı gerekli tedbirleri almadığı için sorumlu, kanunların tatbikini sağlayamadığından suçludur.

DEVLET

HAFTALIK MİLLİYETÇİ SİYASİ GAZETE * PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR * FİYATI 150 KURUŞ TEL : 12 58 10

DEVLET
ev Türk kendine dön

ADRES
P.K. 284 Bakanlıklar — ANKARA

HAVALE ADRESİ
Devlet Posta Çeki Nu : 10021849

Sahibi ve Mes'ul Müdürü
İbrahim METİN

Umumî Neşriyat Müdürü
Mehmet Nedim BUDAK

İLANLAR : Arka sayfa renkli 2.500.— T.L. tek renk 2.000.— T.L. * İç sayfalar santimi 40.— T.L. * ABONE : Yıllık 70.— T.L. Altı aylık 35.— T.L. Dış memleketler için ücret iki misli alınır * Dağıtım : G.A.M.E.D.A. Dizgi ve Baskı : Güneş Matbaacılık T.A.Ş. ANKARA

Ergenekon MEKTUPLARI

GEÇMİŞE BAKIŞ

Veryüzünde hiç bir millet gösterilemez ki, geçmişini hor gösün. Kendilerine bir vatan, bir büyük kültür ve medeniyet miras bırakmış ecdadına küfredsin. Ancak millî düşmanları tarafından söylenebilecek sözleri, yapılacak hakaretleri yapsın. Hattâ onları millî düşmanlarıyla bir tutsu

İşte bu garabet, aşağılık duygusu içinde bulunan yeni zaman Türk aydınları tarafından her gün gözler önüne serilmektedir. Herhangi bir fırsatta Osmanlı'dan bahseden yazar-çizer, kendine aydın süsü veren herkes, o tarihimizin en şerefli sayfalarını yaratan insanları en kötü sıfatlarla anmakta ve her yapıları hâkir görmektedir.

Hemen ifade edelim ki, bu davranışı tasvip etmeyen biz, geçmişe ait herşeye gözü kapalı iyi, güzel ve en doğru demiyoruz. Bizim geçmişte sevdiğimiz, beğendiğimiz hususlar herkes tarafından beğenilmesi, tasvip edilmesi gereken hususlardır. Yoksa çirkinlikler, kötülükler değildir. Türk tarihinde, özellikle Osmanlılar devrinde de birinciler ikincilerden çok fazladır. Osmanlılar hakkı adaleti, medeniyeti temsil etmişlerdir. Memleketin her tarafında devlete saygıyı, devlet otoritesini sağlamıştır. Hattâ iddia edebiliriz ki, bir asırdan beri dışarıdan başkalarının, içeriden düşman ajanlarının yıkmaya çalıştığı, fakat bir türlü yıkmayı başaramadığı Türk Devletinin yıkılmaması, dimdik ayakta durması Osmanlı'nın attığı sağlam temeller sayesinde. Burada Saltanatın kaldırılmasını, yerine Cumhuriyet idaresinin tesisini Osmanlı Devletinin yıkılıp yerine Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurulduğu görüşüne katılmadığımız sanılmasın. Aksine meseleyi idareci ekibin değişmesi şeklinde mütalâa ettiğimizi belirtmek isteriz. Bu sebeple, bugünkü devletimiz tam anlamıyla Osmanlı'nın her sahada varisidir. Fakat devlet adamlarımız bu işin şuuruna vakıf değillerdir.

Fakat devlet adamlarımızda görmediğimiz bu anlayışı başkalarında pek âlâ görmekteyiz. Bir kaç sene önce Libya'yı ziyaret eden Cumhurbaşkanımızın orada bulunduğu sürenin resmen bayram flân edilmesi, Libya'nın bizi Osmanlı'nın varisi olarak görmesinde. Diğer Kuzey Afrika devletleri için de durum aynıdır.

Öte yandan başka bir Türk Devletinin varisi olan bugünkü Pakistanlılar da, kendilerine orada çeşitli eserler bırakan Türk Sultanlarına karşı bizim tamamen zıddımız bir duygu taşımaktadırlar. Ekim ayının sonunda Pakistan Adalet Bakanı Sayın Alvin Robert Cornelius memleketimizde verdiği bir konferansta bu gerçeği resmen bir kere daha açıklamıştır. Sayın Bakan konuşmasında, Pakistan'da «İslâm kuvvet ve imajının yer etmesi, adalet, eşitlik ve kardeşlik prensiplerinin tanıtılması ve yayılması ve en nihayet İslâm otoritesinin iyi organize edilmiş bir hükümet olarak Hindistan'ın ekseri yerlerinde tesis edilmesinin 13. yüzyıldan itibaren Türk Sultanları eliyle olduğunu ifade etmekte ve «Biz, Pakistanlılar, bu Sultanlara olan şükran borcumuzu hiç bir zaman unutamayız» demektedir. Bakan ayrıca, Türk Sultanlarının ekonomik insiyatiften de yoksun olmadıklarını belirtmekte ve devamlı bir fiyat kontrol sistemi ile karne usulüne tesis ettiklerini ileri sürmektedir. Pakistanlılardaki Türk sevgisi böylece resmî bir ağızla tekrar ifade edilmiş bulunmaktadır. Esasen Hindistan'ın ve Pakistan'ın birçok bölgelerinde Türk kelimesinin, Müslüman kelimesi karşılığında kullanılması da bu bölgelerdeki Türk tesirini göstermesi bakımından ilgi çekicidir. Burada bizim dikkati çekmek istediğimiz husus, ecdadımıza karşı Pakistanlılar kadar bile ol- sa gerekli saygıyı duymadığımızdır.

Pakistan Adalet Bakanının yerine, bizden birisinin Pakistanda- ki Türk hâkimiyeti üzerine konuşması istenseydi, bu kişinin şöyle demesi mümkündür:

«Pakistan, emperyalist ve barbar Gazneliler ve daha sonra Timur ve Cengiz oğulları tarafından altı yüzyıl işgal edilmiştir. O zaman ki Türklerin tek kaygıları fütühat idi. Halbuki bugün biz gayet medeni bir millet olarak, atalarımızın bu barbarlığını tamamen terk etmiş durumdayız. Onlar çok yanlış yoldaydılar, hattâ üzülmekle Pakistan'ı sömürdüklerini ifade etmemiz gerekir.»

Biz böyle söyledik ama, Pakistan Bakanı yukarıdaki gibi konuşmaktadır. Bugün görünen meselelerimizin çözümünde geçmişe bakışımızın değişmesinin rolü büyük olacaktır. Pakistan Bakanından gerekli dersi alabileceğimizi ummak isteriz.

Cezmi KIRIMLIOĞLU

olaylar • düşünceler • yorumlar

• Bir dev öldü

Dö Gol 9 Kasım 1970 günü Colombey—Les Eglises köyünün deki evinde televizyon seyredirken oturduğu koltuğunda geçirildiği bir kalp krizi sonunda öldü.

Dö Gol'ün ölümü Fransızlar için büyük bir kayıp olduğu gibi diğer milletler içinde büyük bir kayıp oldu.

Dünya siyaset sahnesinde milliyetçi yani «Fransızca» özelliğiyle tanınan Dö Gol 80 yıllık ömrü boyunca daima Fransa'nın yükselmesi ve yücelmesi yolunda bitmez tükenmez bir enerji harcamıştır. Daha geçen yıl kadar 11 yıllık bir iktidar sahibi olan Milliyetçi Lider son iktidarı zamanındaki mücadeleleri ile düşmanlarının dikkatlerini iyice üzerine çekmişti.

Dö Gol'ün idaresinden kuşkulanan düşmanları 27 Nisan 1969

DO GOL — Askerce doğdu. Askerce yaşadı, askerce öldü ve toprağa verildi.

tarihinde yapılan referandumda Fransız milletine «hayır» de- dirterek emellerine vasil olmuşlardır. Fransızlara verdiği sözde duran General Dö Gol referandum neticesi öğrendikten sonra Cumhurbaşkanlığı görevinden istifa ederek Elize Sarayından Kolonbey köyüne yerleşmişti.

BU DÜŞMANLIK NİÇİNDİ?

Onbir yıllık iktidarı müddetince Fransa'da milliyetçi bir idare kurmak isteyen Dö Gol içte millet yararına olan bir iktisadi nizamı savunmakla yabancı sermaye temsilcileri, dış politikada Fransanın menfaatlerine Anglo-Sakson'lara çignetmekle onların husumetini ve orta doğudaki Yahudi zulmüne karşı çıkmakla dünya siyonizminin hismini üzerine çekmişti. Bu düşman koalisyonu 1946 yılından beri Fransız milliyetçiliğinin temsilcisi olan Dö Gol'a karşı mücadele eden komünistlerin de gücü eklenince Dö Gol'ün iktidarı bütün süresi boyunca bir varlık yokluk mücadelesi haline gelmiştir.

1958 yılında Dö Gol'ü arzu ettikleri gibi idare edebileceklerini sanan bu düşman koalisyonunun üyeleri niyetlerinin tatbik alanındaki güçlüğü anlaşıncaya kadar onu iktidardan kaydırmanın yolunu aramışlardır. Halbuki Dö Gol memleketi-

tinin selâmetini kapitalizmin, siyonizmin ve komünizmin yıkılışında arayan bir lider hüviyetiyle icraat sahnesinde boy göstermişti.

GOLİZM

Dö Gol'ün iç ve dış politikasındaki bütün hedefi daima milliyetçi bir Fransa yaratmak olmuştur. «NATO'da Fransa en az A.B.D. ve İngiltere kadar hak sahibi olmalıdır» demiş, böyle bir nizam kurulmazsa Fransanın NATO'da faydalı olmayacağı tezini savunmuştur. Başta Rothschild bankası olmak üzere Yahudi bankalarının aracılığı ile Fransa'da kurulmak istenen sermaye tahakkümünün karşısına çıkmış ve Fransız milliyetçisini hakim hale getirmeye çalışmıştır. Eski Fransız sömürgelerinde Fransız Ordusu vasıtasıyla yahudi bankalarının kurduğu istismar politikasına son verirken Orta Doğu'da İsrail'in bir zulüm ve baskı âleti olmasını şiddetle protesto etmiştir. İç politikada devleti siyasi simsarların elinden kurtarmaya çalışmış «hizmet için iktidar» düşüncesini Fransız seçmenine hazmettirmek istemiştir. Golizmin ismi altında özetlenebilecek olan bu politikanın karşısında kapitalizm, komünizm ve siyonizm ittifak etmiş, o günden beri Dö Gol'ün iktidarına son vermek için denemedik yol kalmamıştır.

ÇIKIŞLAR

Bir yandan Golizmin prensiplerini tatbikat hayatına sokmaya çalışan Dö Gol, diğer yandan hasımlarının oyunlarını boşa çıkarmaya uğraşmış ve onbir yıllık iktidarı devamlı bir mücadele içinde geçmiştir. New York ve Londra borsalarında Frank'ın değerini düşürmek için oyunlar tertip edilmiş, Yahudi talebe liderlerine Fransız Üniversitelerinde Çin'in kültür ihtilâli misali boykot ve işgal yapılmış Yahudi ve kapitalistlerin paraları ile Dö Gol'ün karşısına Fransız solu Mitterrand'ın idaresinde teşkilatlandırılmıştır. Buna karşılık nifak koalisyonunun oyunlarına Dö Gol Fransız milliyetçilerini teşkilatlandırarak çıkmış ve 27 Nisan referandumuna kadar mücadeleleri başarı ile yürütmüştü.

Dö Gol bu referandum sonunda «hayır»lar, «evet»lere galip gelince Dünya siyaset sahnesinde ve hele milletimiz siyaset sahnesinde görülemeyecek bir davranışta bulunarak Elize Sarayını terk edip Fransız milleti- nin sineline yani köyüne dönmüştü.

Köyünde Cumhurbaşkanlığından emekli ücretini kabul etmeyerek altı cilt olarak hazırladığı ve dört cildini yayınladığı hatıralarının geliri ve askerliğinden doğan emekliliği ile geçinmeye çalışmıştır.

ÖLÜMÜ BİLE ASİLDİ

Dö Gol ölümü ile bile bir milliyetçi gibi öldü. Şatafatlı törenler yerine o vasiyetinde mütevazı bir törenle gömülmesini istedi. Resmi törenler için Paris Devlet adamları ile dolup taşarken, o köyünde mütevazı ve askeri bir törenle toprağa veriliyordu.

MEKTUPLAR

Galip ERDEM

ADAMIM

Bu yazı Fransa'daki 27 Nisan 1969 günü yapılan «Referandum» da Dö Gol'ün iktidarı kaybetmesi üzerine 5 Mayıs 1969 günü gazetemizde neşredilmişti.

Büyük Milliyetçi lideri Dö Gol'ün 9 Kasım 1970 günü Colombey — Les Engelises'deki köyünde vefat etmesi üzerine Sayın Galip Erdem'in yazısını önemine binaen yeniden yayın liyoruz.

DEVLET

Fransa'daki referandumun sonucunu öğrendikleri vakit «bizimkiler» yani DEVLET'imizin büyükleri: «Ne haber, dediler, seninki kaybettin!» Doğrudur. Dö Gol'ü beğenirim. Ama daha çok, o büyüklükte bir milliyetçi yöneticiye sahip olmalarına imrenerek Fransızları kıskanırım.

İkinci Dünya Savaşını düşünüyorum. 17 gün içinde teslim bayrağını çekmiş, adı kocaman ama içi tükenmiş bir Fransa. Ve, kurtuluş ümidi ile tutuşanların başında uzun boylu, uzun burunlu bir adam: Şarl Dö Gol. Yıkılmış bir milletin şerefini ayakta tutmak için nasıl bir inatla çırpındı, nasıl bir gayretle didindi! Öğrenmek isteyen Çörçil'in «Hatıralar» ını okusun. İşte bir misâl: Dö Gol, kurdurulmuş bir kukla hü kûmetin başındadır. Çörçil, beğenmediği bir bakanı değiştirmeye karar verir. Durumu öğrenen Dö Gol küplere biner, «Bana haber vermeden nasıl, ne hakla bir de

gışiklik yapıyorsunuz?» diyerek kafa tutar. Dö Gol, Fransızlara, çoktan unuttukları bazı şeyleri, bilhassa millî gururlarını hatırlatmağa en müşkül şartlar altında başladı.

Birkaç yıl önce, Fransa yine korkunç bir karışıklığın eşiğindedir. Dö Gol, sıkı yönetim ilânına karar vermiştir. Halka hitaben konuşuyor: «Hürriyetlerinizin bir kısmını, belli bir süre için kaldırıyorum. Buhran bitince haklarınızı kullanmağa başlayacaksınız!» Samimiyetin, dürüstlüğün böylesine hep hayran kalmışım. Hele dik tatörlüğün demokrasi, hürriyetsizliğin hürriyet haksızlığın hak niyetine satıldığı bir siyaset cambazhanesini seyrettiğim aklıma geldikçe hayranlığım daha bir büyüyor. Bir devlet adamı, milletin varlık davası eğer öyle gerektiriyorsa, kitabın dokunulmaz saydığı bütün diğer haklar gibi hürriyeti de teper, misali çoktur. Ancak, davranışına süslü bir kılık hazırlamak ihtiyacını duymayan pek azdır.

Mareşal İvin, Dö Gol'e bir konuşma sırasında, ikisinin bildiği bir hadiseyi kastederek: «Daha önce harekete geçseydiniz, şahsınız yönünden daha büyük bir başarıya ulaşırdınız.» diyor. Dö Gol'ün cevabı köşebaşlarına yazılacak cinstendir. Öylesine ibret verici, öylesine büyük öylesine muhteşem: «Haklısınız. Söylediğiniz gibi hareket etseydim kendi yönümden hiç şüphesiz kârlı çıkardım. Peki ama, Fransa ne

kazanırdı?» Fransa, hep Fransa! Dö Gol'ün bütün masalları daima Fransa üstüne.. Kıskançlığında haksız mıyım? Kendini düşünmeyen, bütün işlerinde «Ya Türkiye ne kazanırdı?» diyebilen kaç yöneticimiz var? Bitmeyen hasretliğimiz neyedir?

Devlet Başkanlığından ayrılması Dö Gol için elbette bir kayıp değildir. O İçişleri Bakanlarının dediği gibi, «Yaşasın Fransızların en büyüğü»dür. Bundan sonrasını düşünmek Fransızların işidir. Geçmişin tek rarlantmasını sağlayabilecekler mi? 11 yıl önce, büyük tehlike içinde çırpınan Fransa'nın, Meclisteki hazin münakaşalardan sonra, Cumhurbaşkanlığı kabul etmesi için Dö Gol'e nasıl yalvardığı elbette unutulmamıştır.

Türkiye'ye geldiği sırada, yayınlanan bir konuşmasını dinlemiştim. «Viva La France — Yaşasın Fransa» cümlesi ile düğümlenen sesinde engin bir sevgi ürpertici bir derinlik vardır.

Sevimsiz bir çağda yaşıyoruz. Milletlerin çoğu önce kendini düşünen siyaseti diğer bütün kaygıların üstünde, tutan, büyük kuvvetlerin hâkimiyet mücadelesi çarıkında tükenen yöneticilerin elindedir. İşte böyle bir çağda Dö Gol, milliyetçi bir tutumun temsilcisi idi. Ne yaptıysa Fransa için yaptı. «ADAMIM» olması bu yüzden dir. Çekildiği köyünde sağlık ve huzur için de yaşamasını bir kere daha Fransa'yı kurtarmak zorunda kalmamasını dilerim.

olaylar • düşünceler • yorumlar • olaylar • düşünceler

Hacettepe Üniversitesi Komünistler Yüzünden Çalışamaz Hale Geldi

Bir müddetten beri Hacettepe Üniversitesinde bir çok olaylar cereyan etmekte idi. Bu olayların bir kısmı gerçek dışı da olsa basında yer alırken, bir kısmı da üniversitenin kozmopolit, basiretsiz ve «kapalı kutu» yönetimi tarafından ustalıkla basından saklanıyordu.

Hacettepe Üniversitesindeki olayları yaratanlar elbette ki Milliyetçi gençler yani «Koman do adı verilen sağcı» gençler de gildi. Buradaki olayların müsebbibleri Marksist — Leninist Dev Genç üyesi öğrencilerdi.

Milliyetçi öğrenciler her üniversite ve Yüksek okulda okuma haklarını kullanmak ve serbestçe eğitim yapmak için mücadele verirken Hacettepe Üniversitesindeki yöneticilerin de ima Marksist — Leninist öğrencilerden yana olmaları yüzünden buradaki mücadelelerinden vazgeçmişler ve Üniversite yöneticilerini bu tutum ve davranışlarında serbest bırakmışlardı.

Hacettepe Üniversitesinde Milliyetçi öğrencilerin mücadelelerinden vazgeçmeleri üzerine Marksist — Leninistler adeta

Üniversitede bir «Ali—Kıran — Baş Kesen» çetesi olmuş ve en sonunda da üniversiteyi çalışamaz hale getirmişlerdir.

1970—71 öğretim yılının başladığı 7 Eylül 1970 den 5 Kasım 1970 gününe kadar sayısız Marksist eylemde bulunmuşlardır. Bu Marksist eylemler bu gün o hale gelmiştir ki; Üniversite yöneticilerin mal ve can emniyetleri de ortadan kalkmış ve hiç bir yetkili Marksist öğrencilerin arzusu hilâfına bir davranışta bulunamaz olmuştur.

Basının da Marksist öğrencilerden yana olmaları veya gözükmeleri üniversite yetkililerinin elini kolunu bağlamış, gerekli idari ve adli kovuşturma yollarına bile gidilememiştir.

Can çekişmeye başlayan Hacettepe Üniversitesi ve onun kozmopolit yöneticileri 5 Kasım 1970 günü Rektör İhsan Doğramacı'nın başkanlığında olağanüstü bir toplantı yaparak bu güne kadar Marksistlere verdikleri tavizler dolayısıyla üniversiteyi yüzbinlerce liralık zarar soktukları yetmiş yirmiş bir şimdi de toplantıda alınan

kararları Basın İlân Kurumu aracılığı ile ve binlerce lira vererek 9 Kasım 1970 günü bir kaç gazetede «Yeni Ders Yılına Giren Hacettepe Üniversitesinde Sorunlar ve Tutum» başlığı altında yayınlamışlardır.

Milliyetçi öğrencilerin «Anayasadaki okuma haklarını kullanma yolunda» giriştikleri en ufak bir hareket karşısında asis tanından — Rektörüne kadar bangır bangır bağırarak ve kaatillerin canilerin okullarında barındıkları zaman Cumhuriyet Savcılarına ve Güvenlik Kuvvetlerine edepsizce saldırıda bulunan Hacettepe Üniversitesi sorumluları bu yayınları ile üçbuçuk komünist öğrenciye karşı açıkça cephe alamamanın, yeknikliğini ve ezikliğini böylece belgemişlerdir.

Öte yandan Hacettepe Üniversitesinin bu «Sorun ve Tutum»larına karşı bütün Devrimci Eylemlerde (!) birlikte hareket ettikleri diğer üniversite öğretim ve yönetim kadrolarından hiç kulak asan olmamıştır. Anayasa, özerklik, eğitim, öğretim şampiyonu ünlü siyasetçi ve yasacılar Hacettepe'yi yalnız bırakmışlardır. Hacettepe Üniversitesini yakında Güvenlik Kuvvetleri de yalnız bırakır sa buna hiç şaşılmalıdır. O zaman koruyucu meleklerin hâlini bütün Türk milleti seyrederken elbette şimdiye kadar hor gördükleri TRT'nin diliyle «Komando tâbir edilen sağcı gençler» de ibretle seyredeceklerdir.

ve Tıp Fakültesi Yönetim Kurulu üyeleri.»

ŞİKÂYTE HAKKINIZ

VAR MI İDİ?

Her zaman tedbiri kendilerinin alabileceğini iddia eden Hacettepe Üniversitesi yetkilileri 5 Kasımdaki toplantıda «tespit edilen görüşler ve kararların öğrencilere, ilgililere ve en geniş ölçüde kamu oyuna yansıtılmasını uygun» görerek şimdiye kadar «özerkiz, bize dokunamazsınız» diye karşı çıktıkları Güvenlik kuvvetlerine ve «Komünist oluşmaya» ittikleri kamu oyuna Marksist — Leninistleri jurnalleme ve şikâyet kalktı. Hem de jurnalledikleri ve halka şikâyet ettikleri Marksist — Leninistlerin adını ustalıkla gizleyerek.

ELİ KOLU BAĞLILARA

BAKIN

Şimdiye kadar Marksist — Leninistlere taviz veren ve 5 Kasım 1970 günü olağanüstü toplantıya katılarak oy birliği ile karar alan ucuz kahramanlar topluluğuna bakın. Toplantıya kimler katılmış; hem de Rektör'ün başkanlığında:

«Hacettepe Üniversitesi Senatosu, Üniversite Yönetim Kurulu, Üniversite Genel Yönetim Kurulu, Fen ve Mühendislik Fakültesi Yönetim Kurulu, Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi Yönetim Kurulu, Sağlık Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulu, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim Kurulu

BİR memleketin iktisadî kudretini ölçmede millî gelir mukayeseleri en iyi ölçü durumunda olmaktadır. Millî gelirle, dış ticaret arasında çok sıkı bağıllık mevcuttur. Bu bağ, az gelişmiş ülkelerde kendisini daha kuvvetli hissettirmektedir. Çünkü, az gelişmiş ülkelerde, ithalat imkânları geniş ölçüde ihracat şartlarına bağlı olduğundan, dış ticaret sektörünün, millî gelir içindeki yeri, genellikle düşük olmakla beraber, büyük önem kazanır.

Türkiye için ise bu bağıllığın önemi çok daha fazla olmaktadır, şöyle ki; bugün ziraî ürünler ve ham madde ihraç edip kalkınmamız için gerekli malların 1/3 ünü de ithal yolu ile elde etmek ve böylece kalkınmayı başarmak mecburiyetindeyiz. Denebilir ki, Türkiye'nin az gelişmişlikten kurtulma meselesi, esas itibarıyla şu üç kavrama dayanır: Millî gelir, ihracat ve ithalat.

Yazımızı üç bölümde takdim etmeyi uygun bulduk, her bölümü yek başına inceler tarzda ele almayıp, vermek istediğimiz genel görüş içinde, konunun cüz'üleri halinde ve birbiriyle bağlantı kurmaya itina göstererek incelemiş bulunuyoruz. Konuyu hazırlarken faydalandığımız kaynakları, yazı serimizin sonunda vermeyi uygun bulduk.

Birinci bölümde, Türkiye'nin millî gelir ve dış ticaret hacmi incelendikten ve genel ekonomik bünyemiz üzerinde durduktan sonra «Dış ödemeler dengesi» açığımız üzerindeki görüşmelerimizi açıklayacağız. İncelemelerimiz 1950 yılından sonraki rakamlara istinad edecektir.

İkinci bölümde, ihracatımızın teşviki üzerinde duracak, sınıf mallar ile ziraî ürün ihracatını artırma imkânlarını inceleyeceğiz.

Üçüncü bölümde ise, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planındaki, dış ekonomik bünyemiz ile ilgili hedeflerin tahlil ve tenkidine gireceğiz.

Bölüm I

A - Dış Ticaret ve Millî Gelirin Karşılıklı İncelenmesi

Bir memleketin ihracat ve ithalatı, millî gelir istatistiklerinde, doğrudan doğruya bir gelir veya gider sayılamaz. İhraç edilen malların kıymeti, ülkede üretim safhasında hesaba katılmıştır. İthalat ise ihracatla ödenmektedir. Bu sebeple dış ticaret bilançosunun aktif veya pasif olması, doğrudan doğruya durumu değiştirmez. Ancak bu açık veya fazlalık şayet milletlerarası borçların veya yatırımların artmasına sebep olmuş ve bu durumda sermaye ve kredi akımı yaratmışsa, bu takdirde «Kâr veya faiz» olarak dışarıya ödenecek veya alınacak kıymetler, millî gelir rakamları üzerinde etkili olur. Nitekim yurt içi üretim faaliyetine dış âlem gelirlerini ekledikten veya çıkardıktan sonra, millî gelire ulaşılmaktadır.

Türkiye'de dış âlem gelirleri, daima negatif (olumsuz) bir bakiye vermiş ve ülkenin millî gelir rakamının, yurt içinden düşük çıkmasına sebep olmuştur.

Türkiye'nin iktisadî kalkınmasının gerçekleşmesi, geniş ölçüde dış ticaretinin (özellikle ihracatının) gelişmesi şartına bağlı bulunmak tadır. Söyleki; Türkiye, iktisadî kalkınmasını sağlamak için, geniş ölçüde yatırım yapmak zorundadır. Türkiye'de 1963 yılından itibaren, yıllık gelişme (kalkınma hızı yüzde 7 civarında yürütülmeye çalışılmaktadır. Bunun için, gayri safi millî hasılanın, 1963—1972 devresinde, ortalama yüzde 18'nin, yatırımları harcaması öngörülmüştür. Bu oran, yılda yaklaşık olarak 18 milyar TL. nin üstünde yatırım yapılmasını gerektirir. Halbuki, toplam tasarruf kaynaklarımız zorlanırsa bile, bu oranın ancak bir kısmı iç tasarruflarla sağlanacak, geri kalan ise dış kaynaklardan elde edilecektir. Ancak, dış kaynaklar, ithalatın finansmanında da kullanılmaktadır. Yani Türkiye'nin hem ithal malı ihtiyacını karşılamak, hem de yatırımları finanse edebilmek için geniş döviz kaynaklarına ihtiyacı olduğu açıktır. Buna rağmen, Türkiye'nin ihracat ve ithalatının millî gelir içindeki payı oldukça düşüktür. 1965—1968 yılında Türkiye ihracatının gayri safi millî hasılaya oranı yüzde 5 iken, ithalatın oranı yüzde 8 civarındadır. Oysa 1968 yılında millî gelir içinde ihracatın payı B. Almanya için yüzde 18, Yunanistan için ise yüzde 7 ve ithalatın payı aynı memleketler için yüzde 14 ve yüzde 17 dir. Demek ki, Türk halkı gelirinin ancak yüzde 5 kadar kısmını ihracattan sağlarken, Almanlar yüzde 18 ini ihracattan elde etmektedirler. Buna karşılık biz harcamalarımızın yüzde 8 ini ithal mallarına yöneltebilirken, Yunanlılar yüzde 17'sini bu yolda harcamaktadırlar.

Ihracatımızın, millî ekonomi içindeki payı da azalmış, yani ihracat gelirlerindeki artış, toplam gelirdeki çoğalma oranında olmamıştır. Sadece 1964 yılından sonra ihracattaki artışın, toplam gelirdeki artışı aştığı görülmektedir. Buna mukabil, ithalatın hissesi, ithalat tahditlerinin kaldırıldığı yıllarda çoğalmakta, tahditler artırıldığı yıllarda ise düşmektedir.

Aşağıda Türkiye ihracat ve ithalatının gayri safi millî hasıla içindeki değişimleri gösterilmiştir:

TÜRKİYE'DE İHRACAT ve İTHALATIN GAYRI SAFİ MİLLİ

HASILAYA ORANLARI (% olarak)

Yıllar	Ihracatın G.S.M.H. ya Oranı	İthalatın G.S.M.H. ya oranı	Fark
1950	7.87	8.53	—0.66
1955	4.59	7.28	—2.69
1960	3.70	4.76	—1.06
1965	5.75	7.16	—1.41
1968	4.42	6.8	—2.44

Tablodan anlaşıldığı gibi, ihracatımızın millî ekonomideki payı, 1950 de yüzde 8 iken, 1968 de yüzde 4,5 gerilemiş, yani ihracat gelirlerindeki artış, toplam gelirdeki çoğalma nisbetinde olmamıştır.

TÜRKİYE' nin İhracat- İthalat

Buna mukabil, ithalâta harcanan pay, liberasyonun tatbik edildiği 1950—1955 devresi ile, 1961—1963 yıllarında yüzde 10 civarında kalmış, fakat ithalatın zorlaştığı 1958'de yüzde 2,8'e kadar düşmüştür.

B - İhracatımızın Seyri

Ihracatımızın 1951 yılından sonraki seyri gözden geçirilecek olursa, 1953 yılında (396 milyon dolar) âzâmi seviyeye ulaşıldıktan sonra, 1958 yılında 247 milyon dolara kadar gerilediği görülür. Bundan sonraki ihracat devamlı bir gelişme kaydederek 1968 yılında 496 milyon dolara kadar ulaşmıştır. Bu arada 1967 de 522 milyon dolarla bugüne kadar sağlanan en yüksek meblâğ elde edilmiştir.

Konuyu daha yakından ele alacak olursak, şu önemli hususları görmüş oluruz:

a— 1959—1966 devresi ihracatımız incelenerek olursa, doğrusal bir gelişme eğiliminin mevcudiyetini görmek mümkündür: 1959—1966 devresi Lirend denklemi $Y = 392.13 + 11.03X$ dir. Burada X'ler altı aylık nazari ihracat artışını gösterdiğine göre bu devrede nazari (teorik) yıllık ihracat artış ortalamasının 22 milyon dolar olduğu anlaşılır.

b— İhracatımızdaki bu gelişmeye rağmen, bugün ulaşılan seviyeyi yeterli saymağa imkân yoktur. Türkiye'de (1965—1968) adam

Mesut İSFENDİYAROĞLU

Uzman İktisatçı

başına ihracat kıymeti takriben 15 dolar ve ithalat kıymeti ise 21 dolar tutmakta iken, meselâ B. Almanya'da fert başına 360 dolar ihracat ve 290 dolar ithalat, Fransa'da 225 dolar ihracat ve 250 dolar ithalat, Yunanistan'da 57 dolar ihracat ve 135 dolar ithalat isabet etmektedir. İstatistiklere bakılacak olursa, ihracat gelirlerinin yükseldiği yıllarda genellikle ithalat imkânlarının arttığı; gerilediği yıllarda ise ithalatın düştüğü görülür. Nitekim 1952—1966 devresine ait onaltı yıllık ihracat ve ithalatımız arasındaki münasebet (korelasyon) 0.79 gibi bir rakam vererek, kuvvetli bir ilginin olduğunu ortaya koymaktadır.

YILLAR İTİBARIYLA İHRACAT ve İTHALAT KIYMETLERİ

YILLAR	(Milyon, dolar) İHRACAT	İTHALAT
1952	363	556
53	396	533
54	335	478
55	313	498
56	307	407
57	345	397
58	247	315
59	354	470
60	321	468
61	347	507
62	381	619
63	368	688
64	411	537
65	464	572
66	491	725
67	522	691
68	496	710

Gerçi ithalattaki azalma ve çoğalmaların, ithalâta konan tahditlerin seyriyle dış yardım imkânlarına bağıllığı bir gerçektir. Ne var ki, ithalat tahditlerinin azaltılıp çoğaltılması ve dış yardım imkânlarının araştırılması, yine de geniş ölçüde ihracata göre ayarlandığı inkâr edilemez.

c— İhracatta artış olmakla beraber, bu gelişme millî hasıladaki yükselmeden daha yavaş olmuş, bir ifade ile ihracatımızın millî gelir içindeki payı (nisbî önemi) azalmıştır. Nitekim cari fiyatlarla hesaplanan millî gelir ile ihracat değerleri arasında hesaplanan indeks rakamları aşağıda verilmiştir. (İndeks rakamları dolar değerleri üzerinden hesaplanmıştır.

YILLAR	MİLLİ GELİR	İHRACAT
1951	100	100
61	135	110
64	186	131
65	199	148
66	224	156

Görülüyor ki, ihracattaki nisbî gelişme, millî gelirdeki artışa nazaran çok az olmuş ve bilhassa 1961 yılından itibaren ihracatta başlıyan nisbî artış, millî gelirdeki toplam artışın çok altında kalmıştır.

Millî Gelir, Problemleri

d— İthalât ile yatırımlar ve yatırımlar ile iktisadî kalkınma arasındaki sıkı münasebetler de, millî ekonominin gelişmesi hususunda, ihracat gelirlerinin artırılması lüzumunu ortaya koymaktadır.

Türkiye'de ithalât, döviz kaynaklarının verimli olduğu ve liberasyonun tatbik edildiği yıllarda (1952, 53, 1961—1963) yüksek seviyelere ulaşmış, imkânların daraldığı tahditlerin çoğaldığı yıllarda (1957—1958) en düşük seviyede kalmıştır.

C - İthalatımızın Seyri

Türkiye'nin ithalât rakamları 1923 den 1968 yılına kadar incelendiği takdirde:

a— Cumhuriyet'ten bu yana, ithalâtımızın arttığı görülür.

b— İthalât devamlı bir gelişme halinde olmayıp, yukarıda söylediğimiz gibi, büyük değişimler göstermiştir.

c— İthal edilen malların kıymeti genellikle ihraç edilen malların kıymetinden fazla olmuştur.

d— İthalâtımız yıldan yıla değiştiği gibi, aylar itibarıyla bölünüşü de muntazam değildir. Memleketimizde bunun yine az çok ihracata tâbi olduğunu ve dolayısıyla ihraç mevsimini tâkip eden aylarda çoğaldığını söylemek mümkündür.

MADDE GRUPLARI İTİBARIYLA İTHALATIMIZ

Yıllar	İthalât değeri (Milyon dolar)	İnşaat mal. (%)	Mak. teç. (%)	İstihlak mad. (%)	Ham mad. (%)	Toplam %
1950	286	12	34	21	33	100
1955	498	18	36	15	31	100
1960	468	7	45	10	38	100
1965	577	5	37	4	54	100
1966	725	5	42	5	48	100
1967	691	4	43	5	48	100
1968	770	4	44	5	47	100

Bu tablonun tetkikinden anlaşıldığı üzere:

a— İthalâtımızın en büyük kısmını makina ve teçhizat grubu ile ham maddeler teşkil etmektedir. Bu iki ana grubun teşkil ettiği ithalât, toplam ithalâtımızın yüzde 90 nını kavramaktadır. Diğer yandan makina ve teçhizat ithalâtı ile inşaat malzemesi ithalâtını birlikte ele alırsak, yatırım maddelerini temsil etmiş oluruz ki, bu takdirde ithalâtımızın yarısının yatırım maddelerine ait olduğunu söylemek mümkün olacaktır.

— İnşaat malzemesi ithalâtında azalma görülüyor. Bu durumu normal karşılamak gerekir. Zira son senelerde memlekette gelişen çimento, tuğla, fayans istihsalı —artan tüketime rağmen— inşaat malzemesi ithalâtının azalmasına sebep olmuştur.

c— Makina ve teçhizat ithalâtının devamlı olarak arttığını görüyoruz. Bu durumda tabii görmek icap eder. Çünkü Türkiye gibi iktisaden gelişen memleketlerde, makina ithalâtı daima yüksek olmaktadır. Kalkınma hareketi tamamlanmaya kadar bu gelişmenin devam etmesi lâzım gelmektedir.

d— Tüketim maddeleri bünyesinde esaslı bir değişiklik olduğunu görüyoruz. Çeşitli tüketim, maddeleri için, imkânlarımızın yüzde 25 ini verirken, bu oran yüzde 5'e kadar düşmüştür.

e— Buna mukabil ham madde ithalâtı artış kaydediyor. Türkiye son yıllar içinde giriştiği sanayileşme hareketinde yeni kurulan birçok sanayi müesseselerinin ham maddesini ithale devam etmiş ve bunların miktarı yıldan yıla artmıştır. Nitekim kurulan veya kurulmakta olan kâğıt sanayinin, plâstik eşya fabrikalarının ham maddeleri tamamen dışardan gelmektedir. Üstelik kurulan çeşitli montaj sanayi, parça ihtiyacının temininde geniş ölçüde dışarıya dönük kalmıştır. Bu iki âmil Türkiye'nin ithalât ikâme edici sanayileşmesine rağmen, ham madde ithalâtını arttırmıştır.

Yazımızın başında da belirtildiği üzere ve buraya kadar yaptığımız açıklamaların ışığı altında, Türkiye için hayati bir ehemmiyete haiz olan tediyeye bilânçomuzu (Ödemeler dengesi) inceleyecek ve görüşlerimizi izaha çalışacağız.

C - Dış Ticaret Dengemiz ve Ödemeler Dengesine Etkisi

Cumhuriyetten beri Türkiye'nin dış ticaretinin genel görünüşü şöyle özetlenebilir.

1923 — 1930 Açık
1931 — 1938 Denge
1938 — 1946 Fazla
1947 — 1968 Açık

1950 — 1953 döneminde ihracatımızda büyük bir artış olmuş, fakat 1954 de başlayan azalma, 1958 yılına kadar sürmüştür. Öyle ki 1950—1953 ihracat seviyesine ancak on yıl sonra 1962—1963 yıllarında varabiliyoruz. Bu on yıllık arada ihracatımız, dünya ticaretine oranla da, millî gelirimize oranla da azalmıştır. Türkiye 1960 - 1963 devresinde, dünya ticaretinden 1950—1953 deki oranda pay almış olsa idi, ihracatımız yüzde 70 daha yüksek olurdu. İhracatımızı sadece az Gelişmiş Ülkelerin ihracatı oranında artırabilmiş olsa idik yine 1960—1963 yıllarındakinden yüzde 33 daha fazla ihraç edebilme-
miz gerekirdi. Hatta bizim belli başlı ihracat kalemlerimizin ihraçat-

tında dünyadaki artışa ayak uydurabilse idik, bu klâsik ihracat mallarımızın satışları bile 1960—1963 ortalamasından yüzde 20 fazla olurdu.

İthalâtımızın, 1950'den 1953'e kadar hızlı arttığı, fakat 1954'den başlayarak 1958'e kadar devamlı olarak düştüğü görülüyor. Bu fiili durum, elbetteki ithalât talebini yansıtmaktadır, çünkü 1950'lerin ilk yıllarındaki geniş liberasyon uygulamasını tâkip eden yıllarda, ithalât hacmini «İthalât talebi değil», «İthalât imkânı tayin etmiştir» ki bu hâlâ da böyledir. İthalât imkânlarımızı şöyle tanımlayabiliriz:

İTHALAT İMKANI = İHRACAT + GÖRÜNMEYEN KALEMLER + REZERV HAREKETLERİ + DIŞ YARDIM (HİBE VEYA KREDİ) — BORÇ GERİ ÖDEMELERİ

Görünmeyen kalemler, ulaştırma (navlun) gelir ve giderleri, kâr transferleri, turizm gelir ve giderleri gibi hesaplamalardır. Türkiye'de dış ödemeler dengesinde, görünmeyen kalemler son yıllara kadar aleyhte bakiye vermekte idi. Ancak 1965 ve 1966 yıllarında. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (bundan sonra B.B.Y.K.P. şeklinde göstereceğiz) bile kesinlikle ön görülmeyen bir görünmeyen kalem, dış ülkelerde çalışan işçilerimizin transferleri, görünmeyen kalemler hesabına ortalama eksi 30—40 milyon dolardan 1965 de artı 10 milyon dolara, 1966 da ise artı, 53 milyon dolara yükselmiştir.

Türkiye'de turizm gelirleri, ihracata yardımcı olmamıştır. 1963 te turizm net geliri 8 milyon dolar iken net giderlerimiz 21 milyon dolar olmuştur. Ancak turizm gelirlerinde 1968 den itibaren hissedilir bir artış olmaktadır.

Altın ve döviz ihtiyaçlarımız, 1950-1954 devresinde, cömertçe kullanılmış, sonraki yıllarda çok düşük seviyelerde ancak küçük oynamalar gösterebilmiştir.

Dönem boyunca aldığımız gayri safi (borç ve faiz ödemesi çıkarılmadan) dış kaynak, (hibe ve kredi) 200 ile 300 milyon dolar arasında değişiyor. Fakat bu kaynakların şartları bilhassa vâdeleri, aldığımız —net— kaynaklar üzerinde çok tesirli olmuş, vâdeleri gelmiş borçlar bazı yıllarda ekonomimizin altından kalkamayacağı miktarlara varmıştır. Bilhassa, kredili ithalât adı altında alınan kısa vâdeli kaynaklar Türkiye'nin borç ödeme yükünün çıg gibi büyümesine sebep oluyordu. Nitekim 1953'den sonra vadesi gelen borçlar ödenmiyor ve alacaklı ülkelerle «Ariyer anlaşmaları» imzalamak zorunda kalınıyordu. Bu suretle ihracatımızın bir kısmının, borcumuza sayılmasını kabul ediyorduk. Fakat 1956 dan sonra durum daha da kötüleşti ve 1958 yılında kendimizi 400 milyona varan, vadesi gelmiş geçmiş bir borç yükü altında bulduk. 1958 deki —Stabilizasyon— ameliyesi her halde hatırlardadır. Borçlarımız oniki yıla yayılarak ertelendi, fiili devalüasyonu kabul ettik ve oldukça önemli yeni dış kredi aldık. Bunun sonucunda 1959 yılında dış ticaretimiz biraz ferahlığa kavuştu. Fakat bu ferahlık uzun sürmedi, borç yükü 1964'e doğru yine ithalât imkânlarımızı sıkıştırdı ve bir borç konsolidasyonuna daha gidildi. Önümüzdeki yıllarda ana para ve faiz olarak ödemeniz gereken miktarlar, yine ağır bir borç ödeme yükü ile karşılaşacağımızı göstermektedir.

Şimdi dış ödemeler açığına, çok basit bir model içinde bakalım. Temel münasebetleri şöyle gösterebiliriz:

Millî Hasıla + Dış kaynak = İstihlak + Yatırım.
— Millî Gelir = İstihlak + Tasarruf

Dış Kaynak = Yatırım — Tasarruf

Diğer bir ifadeyle:

Dış açık = İç açık..

Tarif icabı, dış açık ile iç açığın birbirine eşit olması gerekir. Fakat bu denklemin hangi yanının sebep, hangi yanının netice olduğunu belirtmez. Halbuki bu illiyet ilişkisi önemlidir. İç harcama açığı yani iç finansman eksikliği olduğu için mi dış açık ortaya çıkar. yoksa dış açık olduğu için mi iç açık ortaya çıkıyor? Demek oluyor ki, Türk ekonomisinin gelişmesini sınırlayan faktör —dar boğaz— döviz ktlığı mıdır, yoksa iç tasarruf eksikliği midir?

Asıl sebebin dış ticaret sektöründen geldiği ileri sürenler var. Bu iddialar esas itibarıyla iki katagoride özetlenebilir:

i) Aleyhte gelişen ticaret hadleri,

j) Katı formüllü gelişme maddeleri.

Birinci iddiada, ticaret hadlerinin yani ihracat ile ithalât fiyatları oranlarının ve bazende sanayileşmiş memleketlerin göttükleri, ticaret siyasetinin gelişen ülkenin ticaret imkânları üzerindeki olumsuz etkilerine işaret edilerek dış açığın kaçınılmaz olduğu ileri sürülür. Ticaret hadleri konusu bazen mübalâğa edilmekle beraber, dünya ticaretinin fakir ülkelere en iyi imkânlar açacak şekilde gelişmediği doğrudur. Nitekim bu ters gidişi düzeltmek üzere yepyeni bir Birleşmiş Milletler Arganı (UNCTAD) kurulmuş bulunuyor. Ancak bu gerçeği kabul etmek ille de dış açığı sebep olarak kabule yetmez. Bazı basit gelişme maddelerinde de, farzedilen ilişkiler ve katsayıları göre dış açığın kaçınılmaz olduğu ortaya konulmaktadır. Şöyleki:

İthalât hacmi, yatırım hacminin ve sanai istihsalın fonksiyonudur. İhracat hacmi ise ülkede yaratılan millî hasılların bir fonksiyonudur.

Gelişen ülkelerde aşağıdaki eşitsizlikler caridir.

Yatırım artış hızı — Millî Gelir artış hızı (*)

Sanai istihsal artış hızı — Millî Gelir artış hızı.

O halde, ithalât artış hızı — İhracat artış hızı, olur.

Buna göre gelişen bir ülkenin ithalâtı, mutlaka ihracatından hızla artacak, dış açık doğacaktır. Fakat güdülen para ve ticaret politikaları belirtilmeden bu gibi katsayıları önem yakıştırmak güçtür. Dış açığın yaratılması gibi, önlenmesi de, esas olarak, nakdi bir meseledir. Gerçi, alınacak iktisat politikası tedbirlerini kolaylaştıracak ve ya zorlaştıracak reel faktörler bulunabilir. Fakat mesele mevcut alternatiflerden, hedefimize en uygun olanını seçmektir. Bir ülkede, gelirden fazla harcama yapılırsa bu, bulunduğu ölçüde dış kaynak ihtali veya rezerv kaybı ile karşılaşılır. Harcama bu imkânlarında üzer-

(Devamı 11 nci Sayfada)

olaylar • düşünceler • yorumlar • olaylar • düşünceler

ŞİMDİ SABRINIZ VARSA

Şimdi sabrınız varsa Türkiye'nin sadece bir üniversitesinde, Hacettepe Üniversitesinde komünist öğrencilerin 61 günde Türk Devletine, Üniversiteye, üniversite görevlilerine, eğitime ve öğretime karşı eylemlerini Üniversite yetkili kurullarının para ile yayınlattıkları bildirilerinden birlikte takip edelim.

«1970—1971 öğretim yılı üzücü olaylarla başladı Hacettepe'de.

Öğrenci İşleri Müdürlüğü ve Rektörlük büroları iki üç kez, işgal edilmiş kayıtlarda usulsüz lükler yapıldığı iddia edilmiş, yedek kayıtların yapılmasına mâni olunmuş. Dış Hekimliği Yüksek Okulunda, Tıp Fakültesi 1. döneminde Kimya Enstitüsü 3. ve 4. sınıflarında kısa ve sürekli boykotlar başlatılmış, forumlar düzenlenmiş, bir otomobil yakılmış, dersanelere, öğretim üyelerine ve bürolarına saldırılmış, eşyalar tahrip edilmiş, sınıflar, kantin, kafeterya ve mutbaklar işgal edilmiş, yemek servisine engel olunmuş, çeşitli öğrenci ve asistan kuruluşları adına sürekli bildiriler yayınlanmış, yüzlerce öğrencinin üniversiteden kovulduğu söylentilerle çıkafrılmış, Basın — Yayın organlarına demeçler verilmiş, üniversite ve fakülte organlarına sözlü ve yazılı nofalar vazdırılmıştır.

Son olarak; Üniversite Öğrenci Birliği Yönetim Kurulu adına Rektörlüğe gönderilen ultimatomda, 10 Kasım'a kadar mühlet verilmekte, «Direniş» adı verilen bu olaylara şiddetle devam edileceği ve 11 Kasım'dan sonraki gelişmelerden ve olacıklardan «Birliğin» sorumlu olmayacağı bildirilmekte dir.»

KAYIT DÖNEMİ VE ÜNİVERSİTE İLE İLİŞKİSİ OLMAYAN KOMÜNİSTLER TARAFINDAN SÜRDÜRÜLEN EYLEM

«7 Eylül'den 5 Ekime kadar devam eden kayıt döneminde, kayıt işlemlerinde usulsüzlük yapıldığı, düşük puanla öğrenciler alındığı, Dekanlara 10 öğrencilik kontenjanlar tanıdığı gerekçeleri ile kayıt bürosu işgal edilmiş, kayıt ve kabul görevli idari personel tehdit edilmiş, bürolardan zor ve kuvvet kullanılarak çıkarılmış, camlar ve kapılar kırılmış, silâhlar atılmış ve yedek kayıtların tamamlanması işi kasıtlı bir biçimde geciktirilmek ve durdurulmak istenmiş, kontenjana bakılmaksızın, bütün lise mezunlarının üniversiteye alınması talep edilmiştir.

Üniversite Senatosunun ve Rektörlüğünün, öğrenci ve asistan temsilcilerinin katılmasıyla yeni kayıt dosyalarında yapıldığı inceleme ve araştırmalar sonunda; usulsüzlük bulunmadığı ve hiç bir kimseye üniversite içinden ve dışından kontenjan tanınmadığı, düşük puanlı öğrenci alınmadığı tespit ve ilân edilmiştir.

Üniversiteye giremeyen öğrencilere maledilmek istenen bu iddialar ve eylemler, çoğunlukla Üniversite ile ilişkisi olmayanlar tarafından sun'ı ve kasıtlı olarak yaratılmış ve sürdürülmüştür.»

ÜZERİNE KÜRSÜ DEVRİLEN ÖĞRETİM ÜYESİ

«21 Ekim 1970 günü Biyokimya Öğretim Üyesi Dr. Pınar Özand'ı öğrencilerine ders verirken, ellerinde kamâi şeklinde tel ve sopa bulunan 10-15 kişilik bir grup öğrenci tarafından sınıfa girilerek en ağır tahkir sözlerini içine alan şarkılarla ders engellenmek istenmiştir. Derse devam etmek isteyen Dr. Özand, Üniversitece isimleri bilinen bu kişiler tarafından taraklanmış ve kürsü üzerine devrilmiştir.»

Dr. DOĞAN TANER'E ÖLÜM TEHDİDİ

Olay 4 Kasım günü cereyan etmiştir. Üniversite bahçesinde yapılan bir toplantıda bir kısım öğrenci Kıbrıs Türklerinden olan Anatomi Öğretim Üyesi Dr. Doğan Taner'in sembolik kuklasını yakmışlar, daha sonra kışkırtıcı hareketler ve «Yabancı Uyruklu Hoca İste-meyiz» sözleri ve ölüm tehditleri ile Dr. Taner'in odasına yürüyerek eşyaları tahrip etmişlerdir. O sırada Doğan Taner'in odasında bulunmaması, daha vahim olayların çıkmasını önlemiştir.»

TEHDİT VE TAHKİR EDİLEN DİĞERLERİ

«Bundan başka Disçilik Yüksek Okulu Müdürü Doç. Dr. Erdem Yarkut ile Temel Bilimler Yüksek Okulu Müdürü Doç. Dr. Gürol Ataman, çeşitli vesilelerle tehdit ve tahkir edilmişlerdir.»

OTOMOBİL YAKMA OLAYI

«20 Ekim 1970 günü üniversite bahçesinde Amerikalılara ait bir otomobil bazı öğrencilerin kasıtlı ve kışkırtıcı hareket ve teşvikleri ile yakılmış ve olaya Savcılıkça el konmuştur.»

DERSANELER İŞGAL EDİLİYOR

«Temel Bilimler Yüksek Okulu binasındaki üç dersane öğrencilerin kurduğu dernekler tarafından ve herhangi bir izin alınmadan işgal edilmiştir. Dersanelerin işgalinden vazgeçilmesini isteyen Üniversitemiz Temel Bilimler Yüksek Okulu Müdürüne hakaret edilerek işgal devam ettirilmiştir. Her üç dersane de yapılması gereken dersler yapılmamaktadır.»

KANTİNE VE GELİRİNE DEV—GENÇ EL KOYUYOR

«28 Ekim 1970 günü sabah saat 6.30 civarında, Temel Bilimler Yüksek Okulu binasında ki kantin, Dev-Genç mensubu 5 öğrenci tarafından görevli personel işbaşından uzaklaştırılarak işgal edilmiş, buradaki yiyecek ve içecekler satılmış ve bedeli alınmıştır.»

Kantin de halen işgal altında dır.»

DAYANIŞMA DİYE YÖNETİM TANINMIYOR

«Üniversitede ve hastane kliniklerinde çalışan sağlık personeli, mensup oldukları sendikadan ayrılmışa zorlanmış, personelin sağlık, ilaç, yemek, giyim-kuşam ihtiyaçları, sorunları ve disiplin işleri Hacettepe Üniversitesi İşçi — Gençlik Dayanışma Derneğine maledilmiş, adı geçen personel haostahane düzenine ve yönetimine karşı direnmeğe teşvik edilmiştir.»

ÖĞRENCİ YURDUNA ÖZERKLİK İSTENİYOR

«Geçen yıllarda yüksek öğrenim yurtlarında cereyan eden kanun dışı olaylar, işlenen suçlar, yurtların üniversite özerkliği sloganı arkasında, kanun ve hukuk dışı eylemlere sahne olabileceğini açıkça göstermiştir. Öğrenci yurdunun özerk

olması ve dolayısıyla güvenlik kuvvetlerinin yetki alanı dışına da tutulması talep edilmiştir.»

HUKUK DİŞİ İSTEKTE BULUNULUYOR

«Hacettepe Üniversitesinde Cemiyetler Kanununa göre kurulmuş birlikler ve dernekler, bazı öğrenci üyelerin kurullardan ayrılmasını istemişler, ulti-matomlarla yönetmelik değiştirmesi, öğretim üyelerinin işine son verilmesi gibi üniversite özerkliği ve Hukuk Devleti ilkeleri ile bağdaşmayan isteklerde bulunmuşlardır.»

SADECE BİR KİŞİYE CEZA

Hacettepe Üniversitesinde komünist eylemler bu derece hızla gelişirken üniversite yetkililerinin disiplin kovuşturması da dikkate değer ve ibret vericidir. Bu konuda da bildirilerinde şöyle denilmektedir:

«Muhtelif eylemlere katılan öğrenciler hakkında bağlı bulundukları fakültelerce tahkikat açılmış, bir kısmının işledikleri suçlar nedeni ile dikkatleri çekilerek, öğrenciye yakınsır davranışta bulunmaları ümit ve dileğiyle kendilerine daha ağır cezalar verilmemiştir. Sadece, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinden Ahmet Kunt'a, üniversite yöneticilerine ve öğretim üyelerine yazılı ve sözlü hakaret, üniversite memurlarını görev başında tehdit işlerini engelleme ve personeli disiplinsizliğe teşvik gibi suçları nedeniyle üniversiteden çıkarılma cezası verilmiştir.»

Hacettepe Üniversitesindeki bu 61 günlük Marksist eylemin asıl sebebi bildiride açıkça belirtilmemesine rağmen üniversiteden «bir yıl içinde, başarısızlık ve devamsızlık denei ile ilişki kesilen» 38 Marksist öğrenci ile yukarıda adı geçen Ahmet Kunt'un üniversiteden kovulmasıdır. Bugün ilişkisi kesilenlerle dışardan yardıma gelen Dev — Genç üyeleri bu öğrencilerin beleştan sınıf geçmeleri için savaş vermektedirler.

Nitekim Hacettepe Üniversitesi Öğrenci Birliği Rektörlüğe bu konu ile ilgili bir ultimatom vermiş ve «Dört defa başarısızlığa uğraması nedeniyle üniversiteden ilişkisi kesilmek durumunda olan öğrencilere iki hak daha verilmesi, üniversite ile ilişkisi kesilmiş bulunan başarısız öğrencilere son bir sınav hakkı daha tanınmasını» istemiştir.

«İstekler «10 Kasım 1970 gününe kadar cevaplandırılmadığı takdirde, 11 Kasım'da toplanacak forumda genel direniş kararı verileceği ve çıkacak olaylardan Öğrenci Birliğinin sorumlu olmayacağı» bildirilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi yetkilileri bu isteklerin mümkün olmayacağını öğrencilere resmen bildirmemiştir. Ancak Çarşamba günü toplanan «forum» da bazı öğretim üyeleri bu konuda öğrencilere müsbet müjdelere iletememiştir. Bunun üzerine Marksist öğrenciler «forum»da üç günlük genel boykot kararı almışlardır.

Cumartesi günü sona erecek olan genel boykot sonunda nelerin olabileceğini tahmin etmek güçtür. Ancak beliren ihtimallerin başında üniversitenin kapanacağı gelmektedir.

HACETTEPE UYANDI MI?

GEÇEN hafta gazete sayfalarını çarçaf çarçaf işgal eden bir ilân vardı. İlânda Hacettepe Üniversitesinde cereyan eden olaylar Üniversite yetkilileri tarafından umumî etkâra açıklanıyordu. Anlaşıldığına göre bu muhterem yetkililer bıçağın kemiğe dayandığına nihayet kanaat getirmişler. Ne zaman? Bir öğretim görevlisinin odası tahrip edilip, bir araba yakıldığı zaman. Bazı öğretim üyelerine en galiz küfürler yapıp, tehdit ve tazyikler gittikçe arttıktan sonra.

Bu adamları mümkün olsa da, karşımıza alıp sorsak:

«— Aa gülüm, şimdiki durum bir anda ortaya çıkan bir faaliyetin sonucu mudur? Bunca senedir yapılmakta olan kızıl çalışmalar karşısında neden sustunuz? Öğrencilerinize millî kültürü verecek enları millî suurla mücehhez kılabacak tedbirleri almaktan sizleri alıkoyan nedir? Hem bu vasatın amili olacaksınız, hem de neticeden şikâyet edeceksiniz.»

Yağma yok beyler. Size karşı sıkılan yumruklar, yapılan hakaretler ektiğiniz tohumların yeşermesinden ibarettir; bunlara çaresiz katiianacaksınız.

Hem sonra sizinki can da başkalarının ki değil mi? Üniversitenize sokulmayan, her türlü işkenceye maruz kalan öğrencilerinizin duruma karşısında neden sustunuz?

İlânınızdan mütecevaz zihniyetin adını koymaktan ısrarla kaçınmıyorsunuz. Hâlâ bu pısrıklık nedendir?

Bugün Hacettepeden yükselen feryat, çok yakın bir gelecekte, şu güne kadar komünistlere verdikleri tavizler ve takındıkları müsamahalı tavrı sebebiyle onların gelişip güçlenmelerine amil olan diğer müesseselerden ve şahıslardan da işitilecektir. Uğur Alacakaptanlar, Erdal İnönü'ler ve benzerleri kızılıların soluklarını enselerinde hissettikleri noktada hakikati keşfetmeye mahkûm birtakım adamlardır. Ne yazık ki onlar hakikati keşfetmedikleri için memleket bu anarşi vasatı içerisinde karanlık çıkmazlara sürükleniyor.

Herşeye rağmen Hacettepe'deki uyanışın diğer bütün uyuyanlara sirayet etmesini ümit ve temenni ederiz.

olaylar • düşünceler • yorumlar • olaylar • düşünceler

● Türk Bilge Kağan Anıtı

Geçen hafta içinde İstanbul Belediye Sarayı karşısında, Sa raçnane Parkı içinde, sessiz sa kin ve mütevazı, takat Türklük için çok önemli bir temel atma töreni yapıldı. Bu törene, De-mirel, hükümetin bütün ileri gelenleri, İnönü ve diğer yük-sek zevat davet edilmişti. Fa kat seçime ve geçime tesir etmi yeceğinden mi, yoksa daha ö-nemli sebeplerle mi bilinmez, hiçbir bu törene iştirak etme-di. Halbuki Türk kamu oyu çok yakından bilmektedir ki, Demi-rel resmi ve gayri resmi temel atma törenlerini hiç kaçırmaz, lokanta, gazino, kumes aahıl bi lumum temellerin atılışında kurdelayı keser ve parlak kal kınmadan, nurlu ufuklardan kendine yakışırca söz eder di. İnönü ise, artık dizinin der manı kalmadığı için, her yere mektupla, telgrafla uzanır, bit mez tükenmez fetvalarını ver-mekten hiç geri kalmazdı.

Ama böyle Türk tarihinin ö-nemli bir hadisesi, Türk kültür ve medeniyetinin cihan çapında ki belgesi söz konusu olunca bi zim şampiyonlar irili ufaklı meydanlardan kayboluyor. Nite-kim Osmanlı İmparatorluğu -nun kurucusu Ertuğrul Gazi İh tifali her yıl tarihi şehir Söğüt de yapılır ve bizim Devletlüler birer şakrak telgrafla işi geçiş-tirirler.

Bir tek milliyetçi lider var ki, bu gerçekten önemli, günlük şamatalardan uzak törenleri hiç kaçırmaz. O da Alpaslan Türkeş'tir. Türk Yazarlar Bir-liği tarafından düzenlenen tö-rene sadece Sayın Türkeş ka-tılmış ve Orkun Kitabevlerinin «Türk Bilge Kağan Anıtının» temelini ilk harcı koymuştur. Türk tarihinin en büyük abide si sayılabilecek olan bu anıtı ilk harcı koymadan önce kısa ve özlü bir konuşma yapan Sa-yın Alpaslan Türkeş, Orkun Abi-delerinin tarihi önemi üzerinde durmuş ve özetle; «1200 yıl ön-ce Türk Kağanı tarafından ve-rilen parola bugün de bütün canlılığını muhafaza etmekte-dir. O tarihte kendi törelerini bir tarafa iterek, Çinlilere ben-zeyen ve böylece baş gösteren kültür emperyalizmi sonucun-da Çin'e esir düşen milletini bu esareten kurtaran Bilge Kağan milletine hitaben bir konuşma yapmış ve sözlerini «Ey ölüm-süz Türk Milleti kendine dön» diye bitirmiştir.

Bugün bu sözler bizim için bir parola olmuştur. Yürüttü-ğümüz mücadelede Bilge Ka-ğan'ın Türk Milletine söylediği sözleri adeta tekrarlıyoruz. Bu gün de memleketimizde bir em-peryalizm tehlikesi hüküm sür-mektedir. Bu emperyalizm Türk Devletinin bağımsızlığını tehlikeye sokacak kadar güçlen-miştir. Buna karşılık Türkçü-lük fikriyle savaş veren bizler «Türk Milleti Kendine Dön» di-yoruz.» demiştir Türkeş konuş-masına devamla, «Orkun Kita-beleri Türk Kültür ve medeni-yetinin en büyük belgeleridir. Orkun Kitabelerinin dikildiği ta-rihte Batılular henüz millet ha-line gelmemiş, dilleri tam teşek-

Genel Başkan Prof. Dr. İbrahim KAFESOĞLU, Türk Aydınları Ocağı açılışında konuşurken.

kül etmemiş insan kalabalığı ha-linde yaşıyorlardı. Bu da göste-riyor ki, Türk milleti tarihin en erken teşekkül etmiş bir mille-tidir.» Daha sonra bu abidenin Türkiye'nin diğer büyük şehir-lerine de dikilmesini isteyen Türkeş, «Bununla da kalkınma-yıp Türk Tarihinin büyük eser-lerini hep bu şekilde yeniden abideleştirmek lâzımdır. Millî şuurun uyanmasına büyük çap ta yardımcı olacak bu abideyi dikenlere teşekkürlerimi bildi-rirken, Türk aydınının bu mil-lî davaya sahip çıkmasını dile-rim.» demiştir.

Sayın Alpaslan Türkeş'ten sonra bir konuşma yapan «Türk Yazarlar Birliği Başkanı Ali Kemal Meram» özetle şun-ları söylemiştir:

«Şimdi bir vana Kızıl Çin'in, bir Yarı Sovvet Rusya'nın sı-nırlar içinde ezik ve silik varlı-ğını sürdüren Orta Asya'da, O, öz Türk vurdunda, 1200 yıldan beri uyanmış ve birleşmiş bir Türk milletini bekleyen yazılı i-ki taş anıt vardır.

Tarih ve edebiyatımıza (Or-hun Kitabeleri) adıyla geçen o taş anıtlara can veren, ses ve ren vicdan; 1420 yıl önce tari-hin karşısına Gök renkli, kurt-başlı bir bayrakla çıkan ve adı nı ırkımızın özbenliğinden ala-rak ilk Türk Devletini, kuran (Göktürkler) in millî ülkü yö-nünden son hükümdarı (Türk Bilge Kağan) dır.

Temelini attığımız bu anıt ta-mamlandığında, üstündeki ya-zılarda yaşayan ruh ve vicdanı, bütün bir Türk dünyasına yep-yeni bir anlam yepyeni bir güç ve ulusal ülkü verecek; en doğ ru volu, en ışıklı yönü göstere-cektir.

Bugün için Türk milletinin kaderini ellerinde tutanların hiç biri, bütün uyarılarımıza ve dileğimize rağmen, görüldüğü gi-bi burada bulunmuyorlar. Ne var ki, O'nlr bu gereği duyma-salar da, ilk Türk Devleti'nin en yüce hükümdarı Türk Bilge Ka-ğan'ın bu anıt üstündeki kutsal ve millî öğütleri, dilekleri ve buvrıkları sonsuzluğa kadar ya-sayacaktır.

Biz inanıyoruz ki, bu eşsiz de-ğerdeki kutsal ve millî anıt'ın ışığından voksun kalmış olma-nın sonucunda, Türk'ten uzak Türk'e düşman akımlar dört bir vanaımızı sarmıştır.

Biz inanıyoruz ki, bu anıt ta-sı üstündeki ruh ve vicdanı, nı havet Türk milletini kendine döndürecekler.

Çünkü bu anıt taşı üstünde bin yıllardan bu vana kazanıl-mış zaferlerin vana sıra, bütün millî felâketlerimizin nedenle-ri ile birlikte, Türk milletinin kendinden uzaklaşıp düşman-

lardan ve yanlıtıcılardan yana oldukça nasıl batıp yok oldu-ğunun en gerçek öyküsü yazılı-dır.

Bu millî ve kutsal anıt, Türk milletine kutlu olsun.

Tanrı Türk Milletini korusun.»

● «Milliyetçiler Mücadelelerine Adanmıştır»

Ülkücü Öğretmenler Sendika-sı Gazi Mustafa Kemal'in ölü-münün 32. yıldönümü münase-betiyle bir bildiri yayınlamıştır.

ÜLKÜ — SEN'inu bildirisin de özetle şöyle denilmektedir:

«— Bugün SEN'i Türklük gu-rur ve şuru içinde, kendisini Türk bilip Türk hisseden evlât-ların olarak anıyoruz. Tarih bo-yunca kan vergisini, can vergi-sini ödeyenler, hizmetlerde ile-ri sürülen, nimetlerde geriye iti-len Türk Milliyetçileri ve vatan-millet sevdalıları olarak huzu-runda bulunuyoruz.

Aziz Atam, Sen'in, zamanın da düşman belli, hedef görünür-dü, Kuvay-ı Milliye Ruhu şahlan-mış idi. Şimdi hainler içimizde, hedef yok, millî ruhun düşman-ları varlığını yok etmenin ça-basında. Dış ve iç düşman işbir-liği kurmuş, Amerika ve Mos-kof usakları, Mao uyduları İha-netin son perdesini oynuyor.

Türk'ün dostu Türk'tür inan-cını taşıyan, mukaddesatına say-gı duyan Türk Milliyetçileri, kor-kunç bir zihniyetin baskısına a-lınmış durumda

Ho'yu, Mao'yu, Marks'ı ve Le-nin'i Sen'in kutsal mevkiine ge-çirmek isterisinde kıvranan filo-zof taslağı ülküsüzler, bölge-ciler, mezhepçiler Türk mille-tinin amansız düşmanları vata-nın kutsal bağrında kol gezi-yor.

İdareciler basiret yoksunu, Meclis kendisiyle alav ediyor, sokaklar komünist vobazlarıyla dolu, «her görüldüğü yerde e-zilmelidir» dediğin millet düş-manları azgınlaştı. Hürriyet ve istiklâlimize kastedenler Ordu-muzu, mukaddesatımızı hedef olarak seçmiş.

Tembeler, bedavacılar, vur-guncular, iman ve ülkü fukara-ları, nemelâzımcı ve ruhu ko-kuşanlar ihanetlerin destekçisi durumunda. Sıkıştıkları zaman Sen'i paravan vapanlar, Ameri-ka ve Moskof emperyalizminin gerçekleşmesi savaşını veriyor. Bütün ihanet furvasını, yetkili savdıklarımız «çağımızın icabı» hükmüne bağlavin İcraatttan çe-kiniyorlar.

Aziz Atam bu kötü şartlara rağmen, Türk milliyetçileri kut-sal mücadelelerine adanmıştır. Aziz ruhun müsterih olsun!»

Bozheyli'nin istifası

Adalet Partisi İstanbul Mil-lîetvekili ve Millet Meclisinin eski Başkanı Ferruh Bozheyli, yaptığı bir açıklama ile partisinden istifa ettiğini bildirmiştir. İstifa nedeni-ye bir bildiri yayımlayan Ferruh Bozheyli, istifa nedenlerini açıkla-dıktan sonra özetle şöyle demiştir:

«Vatan için elele verelim, slo-ganı ile seçimlere giren AP'nin bünyesinde el ele ve gönül gönüle beraberliğin yolunu araması gere-kirken, nifak ve tedirginliğin mih-rakı haline gelmesi tasfiye veya ih-raç çarkının işletilmesi hazın bir tecellidir.»

Adalet Partisi içinde gün geç-tikçe artan huzursuzluğa değinen Bozheyli, bu huzursuzluğa meyda-na getiren nedenleri sıralamış ve Millet Meclisi Başkanlığından ay-rıldıktan sonra Adalet Partisi'nden de istifa etmeyi uygun gördüğünü belirtmiştir.

● Elâzığ'da Ülkücülere Salon Verilmedi

Elâzığ Genç Ülkücüler Teş-kilatı yıllık kongrelerini yap-mak üzere her türlü toplantıla-ra tahsis edilen Halk Eğitim Sa-lonunu, valilikten istemişlerdir.

Ancak Valilik salonu «bilinmi-yen sebepler»le Elâzığ Genç Ü-lkücüler Teşkilatına vermemiş-tir.

Konu ile ilgili olarak Elâzığ Genç Ülkücüler Teşkilatı ve Ü-lkü Ocakları Birliği bir bildiri ya-yınlamıştır.

Bildiride özetle şöyle denil-mektedir:

«Büyük Türk Milleti, Asırlardır devam eden karan-lıkların, ahlâki sıyasî ve iktisa-dî buhranların en büyük sorum-lusu yabancı kültür ve ideoloji-lerin ortamında vetisen aydınlı-rımız olmuştur.

Şimdi de durum aynıdır. Mil-lî ve mânevi değerleri günden-güne yok edilmekte çiğnenmek-tedir. Türk Milliyetçileri adım adım izlenirken, üniversiteler komünist ihtilâlcilerin karargâ-hı olmuştur. Orta dereceli okul-larda sapık ideolojiler kol gez-mektedir. Dinsizlik propaganda-sı alıp yürümüştür. Milliyetçi -Toplumcu öğrenciler cezalandı-rılmakta bazı okul müdürleri ta-rafından baskı altında tutul-maktadır.

Sayın Elâzığlılar.

Şehrimizde de Türk Milliyet-çileri boğulmak ve sindirilmek istenmektedir. Her çeşit kuru-luş ve topluluklara Halk Eği-tim Salonunu veren şehrimiz va-lisi ve Millî Eğitim Müdürü yıl-lık kongre için istediğimiz sa-lonu vermemişlerdir.

Milliyetçi — Toplumcular o-larak Türk — İslâm medeniye-tini kurmak, Türkcülük Ülküsü-nü yaymak ve Türk milletini çağdaş medeniyet seviyesine çı-kartmak kavgasına devam ede-ceğiz. Bizim ölümden zulüm-den, baruttan kandan ve zin-dandan korkumuz yoktur.

Ev Türk Milleti

Allah'tan ve senden baska sı-ğınacağımız bir vurt şikâvetle-rimizi dinleyecek bir makam, yüreğimizi serinletecek bir kay-nak kalmadı. Rûhün düşmanla-rını, sana şikâyet ediyoruz. Bizi duy ve an-la.

"ya DEVLET başa..."

«BEY» olan «AĞABEY»ler

Sakin ha, bunu kimse bir yükselme bir mevki kazanma zannetmesin. Aksine bu bir tenzili rütbedir. Sevdığımız ve saydığımız hiç kimsenin «AĞABEY»likten «BEY»liğe düşmesini istemeyiz.

Şükrederim, biz o kimseleriz ki indimizde bir zat «Ağabeylik» makamına çıkardı mı, artık o kendisi tahtından kendisini indirmediği, tarafımızdan ilâyevmilkiyâme «Ağabey» olarak bilinir, karşlanır ve sayılır. Bizim şu veya bu koltuğa oturmamız; askeriyede general, sivilde başve killiğe kadar her rütbeyle erişmemiz neticeyi değiştirmez. Bizim böyle nice «Ağabey»lerimiz var ki bu sıfatları devam edip gidiyor.

Fakat, öyle «Ağabey» bildiklerimiz de oldu ki, bütün gayretlere rağmen, hakikaten «Ağabey» kalmakta devam edenlerin, âdeta kendilerini silercesine, sarfettikleri çabalara rağmen, «Bey» olmakta ısrar ettiler ve oldular. Onlara Allah acısın mı, acımasın mı bilemem; orasını sahibine ha vale ettim.

Efendim, kalemim kudretsiz, en iyisi ne demek istediğimi bir iki misalle anlata yım. Aslında bunlar gayet müşahhas, olmuş ve her gün etrafımızda olmakta devam eden hadiselerdir. Ama gene de isim vermeyeceğim. Erbabı okuyunca hemen anlayacaktır. Bilmeyene de ibret olsun.

Evet, «Bey» olan «Ağabey»ler yekûn tutmaya başladı. Defterde neredeyse yer kalmayacak. Allah şahit ya, bunu biz istemiyoruz. Onlar kendileri yapıyor. Maya meselesi, zorla olmaz ki bu iş. Kendi kendilerini imtihana sokuyorlar, enteresan bir şekilde kendi kendilerine çağırıyorlar ve «Bey» oluyordular.

Misale geçeyim, bir akradaşımdan nakil: Falan ağabeyi tanırısın. Filân tarihte Amerikaya gitmişti, iyice bir burs almıştı. Oradan bana bir mektup yazdı: «Şu mevzuda bir kitap geçti elime. Yazan meşhur bir Pakistanlı profesör. Davamız bakımından da mühim, takdir edersin. Modern ilim ve din zaviyesinden meseleyi gayet güzel izah ederek neticeye bağlamış. Ben bu kitabı tercüme etmevi düşünüyorum ve sizin yayınevi tarafından neşrinin arzu ederim.» Bu mektubu alınca hemen cevap verdim: Çok isabetli olacağını, yayınevi mizl seçmesinden dolayı duyduğumuz sevincin kelimelerle izah edilemeyeceğini, lâkin bunun — bilhassa tercüme ücreti olarak — maddi külfetini karşılamak hususunda mütereddit olduğumuzu... Yazdım.

Aradan kısa bir müddet geçti, ikinci mektup geldi. Kitabın sahife vesalesi hususunda geniş malûmattan sonra da maddi külfet konusuna temasla: «Rica ederim, paranın aramızda sözü mü olur? Hem biz ne için uğraşıyoruz? Ücret bilmem kaçın cı medtebede kalır, asılan hizmettir...» tarzında bizim endişemizi gideriyordu. Biz de müsbet cevap vererek, bekledik.

Bir sene sonra avdet etti ve sözleşme ve göre de avdetinde kitap hazır olacaktı. Biz kitabı alacağız diye neredeyse kâğıt

tedarikine girişecektik. Kendisine Derneğin kongresinde rastladık, konuştuk. Gelirken vapurda yapacağını ümit ettiğini, fakat olamadığını beyanla, yeni gelmiş bu lundugu için biraz paraya ihtiyacı olduğunu belirtti ve bir miktar avans verip vermeyeceğimizi sordu. Ben de «arkadaşlara sorayım, varsa neye vermeyelim?» dedim.

Meseleyi anlattım yayınevi mensuplarına. Biri, «garip» dedi, vapurda kitap mı tercüme edilir? Kovboy romanı mı bu? Koca bir din—iktisadi mesele. Üzerinde fırtınalar kopmuş, cemiyet hayatını derinden etkilemiş ve etkilemekte. Hem de ticari hayatın can damarı... Şimdi mebus olan bir başkası da, «canım» dedi, «Ağabeyimiz» değil mi, «elde ne varsa verelim.» Ve mevcut 750 lirayı o «Ağabey» e takdim etmek üzere bana uzattılar.

Ahmet RİFAT

Aradan bir sene daha geçti. Oldu — olacak, bitti — bitecek derken bir haber: «Efendim, ben kitaptaki bazı iktisadi tâbirleri ve mevzuları Prof. Falan ile Doç. Filânı sormuştum. Prof. falan ilgi ile okumuş, memnun olmuş; beni aradı, gittim. «Aman» dedi, «çok enteresan, son derece ilmi bir kitap. Bunu fakülte bastırın. Hem senin doçentliğinin için de çok iyi olur.» Ben hocaya meseleyi anlattım, size danışmam icap ettiğini söyledim. Kitap sizin. Fakülte tarafından neşrine ne dersiniz?» dedi. Bizim cevabımız hazırda: Asılan bu kitabın Türkçe neşri değil mi? Kaldı ki fakülte tarafından neşrinin sizin için son derece faydalı bir sonuç doğurması muhtemel. Zaten bizim gayemiz, kitap neşrede rek Hacı Hüseyin Efendi ile Tuhafiyeci Mehmet Efendinin okuyup zevklenmesi değil, adanına okutmak ve bir fayda, bir hareket, ruhlar ve kafalarda bir hareket meydana getirmektir. Sonra birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için değil miyiz? Siz nasıl münasip görürseniz öyle yapın. Biz den yana da gönlünüzü hoş tutun.»

Memnun oldu tabii. Aradan zaman geçti; fakülte kurulundan «Tetkik edilmek ve rapor verilmek üzere» bir profesöre ha vale edildi. O zat, bu hususta müsbet miydi, menfi miydi; hür düşünceli miydi, değil miydi bilemem; lâkin aylar geçtiği halde ses çıkmadı. Ne raporu verdi ve ne de kitabı. Nihayet ben askere gideceğim sırada mütercim «Ağabey» bizi çağırdı. Yanımda yayınevimizin mes'ullerinden Silifkeli bir arkadaş olduğu halde gittik. Mütercim kitabın İngilizcesini bir yana, Türkçe daktilolarını bir tarafa koydu. Ölçtü, biçti. Aslı şu kadar sahife, İngilizcesinden şu kadar Türkçe bu kadar daktilo sahifesi ediyor... Diye bir takım hesaplara girişti. Silifkeli çilekeşle göz göze geldik. Hemen

anlamıştım ne demek istediğini. Zira öyle şeyler görmüştüm ki yalnız kulağımızın ardı kalmıştı, pişmiştik. Mütercim, sanki bize yeni kitap satıyormuş, sanki evvelce kendisi teklifte bulunmamış, o mektupları kendisi yazmamış gibi başka yayın evleri ve tercümelerden misaller getirerek, pişkin bir Yahudi edâsiyle: «Kaç para vereceksiniz?» demez mi.

Evet, doğru, kaç para vereceğiz? Değer mi artık? Bize göre bu iş burada biterdi, anlamıştık. «Ağabey» kendisini imtiha na sokmuştu, «Bey» olmak istiyordu. Bu imtihanda kendisini tamamen hür bırakmak lâzımdı ki ne olduğu belli olsun. Bir miktar söyledik ve ancak bunu verebiliriz, dedik. İlâve etmevi de unutmadık: «Yalnız siz daha iyi bir fiat bulursanız hemen verin, biz vazgeçeriz.» Aman efendim ne kadar memnun oldu, tarif edemem.

Aradan bir iki ay daha geçti. Bizce bu iş bitmişti, sadece «Bey»lik imtihanının neticesini bekliyorduk. Adam, kendisi teklif ettiği, daha tercümesine bile başlamadan avansını aldığı, iki sene de böyle birmacera ile ovaladığı gitap için, teklifinden üç sene sonra fiat tespiti talebinde bulunuyor ve çok yükseklerde uçuyordu. Eseri bir başka yayınevine vermiş. Ben de askerim. Bir paket aldım, açtım, baktım ki o kitap. Cidden sevdiğimiz bir yayınevi basmış. Onlara helâl olsun, bilseler basmazlardı. Ama o köftehor...

Kitabı derhal iade ettim ve «Benim hislerim bir bardak su idi ve berrak mı berraktı, bulandırdın. Güç halle bulantı parçalarını dibe çöktürdüm. Şimdi bu kitabı yollamakla suyum tekrar bulandırıldı. Benim isim gücüm yok da seninle mi uğraşacağım?» Sen artık benim nazarımda «Ağabey» değil «Bey» sin... diye de yazmayı ihmal etmedim.

Bir de içine yazdıklarına bak: «Eserin tercümesi hususunda çok kıymetli teşvik ve yardımlarını gördüğüm...» Edepsizliğine ve yüzüzlüğün mertebesine bak sen.

Evet, aziz okuyucu, arkadaşım haklı. Mesele o kitapta değil. Hak, hukuk ve İslâmı dillerinden düşürmeyenlerin üç sene evvel bitmiş ve iki sene evvel 750 lira kaporası alınmış, bu suretle de fiilen perçinlenmiş bir satış malını tekrar tezgâha koymak suretiyle ne olduklarını göstermelerinde. Yoksa ücretin şu veya bu kadar olması bir şey ifade etmez ve anlamamak için sebep yoktur. Nitekim, arkadaş, fakülte tarafından neşri meselesinde tam bir ideal adanına yaraşır harekette bulunmakta kusur etmemiş.

Ne diyor Meryem oğlu İSA: Bizden olmayanları bizimle cem edemezler.

Bazı gerçekten (Ağabey) ler boşuna gayret ediyorlar. Bunlar «Bey» efendim «Bey»... Maya meselesi, zorla olmaz ki... İbret alına.

olaylar • düşünceler • yorumlar • olaylar • düşünceler

● İstanbul'da Türk

Aydınları Ocağı

Kuruldu

İstanbul'da «Türk Aydınları Ocağı» adı ile bir kültür derneği kurulmuştur. Derneğin ve tanzim edilen lokalinde bir

basın toplantısı yapan Dernek Genel Başkanı Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu Ocağın gayesini şöyle özetlemiştir:

«Türk milliyetçiliği fikrini yaymak, Türklük şurunu geliştirmek, milli bünyemizi sarsan fikir buhranı ve mehumlar anarşisi ile mücadele ederek, milli ve manevî değerlerimizi yıkıcı ve bozucu akımlardan korumak, memleketin sosyal ve ekonomik meselelerine milli menfaatler açısından çareler bul-

mağa çalışmak, düşüncede ve davranışta Türklüğe ve milliyetçilik idealine bağlı, vatanperver nesiller yetiştirmek yollarını aramak, gaye birliği halinde olan kuruluşlar arasında işbirliği sağlamak.»

Türk Aydınlar Ocağının görüşlerini de açıklayan Prof. Kafesoğlu şöyle devam etmiştir:

«Büyük Türk Milleti'nin bölünmez bir bütün kabul ediyor ve ayırıcı, parçalayıcı, Türk kültürünü zayıflatmağa yönelik her

çeşit görüş ve tutumun karşısında yer alıyoruz. Türk Milletinin uzun tecrübelerden sonra ulaştığı bugünkü, kanuna ve hukuka dayalı demokrasi nizamını kuvvetlendirmek, Büyük milletimizin vatanına, dine, diline, ahlakına ve manevîyatına bağlılıkta temellenen Türk demokratik hayatını ruhi yapımıza ve kültür muhtevamıza aykırı düşen, sosyalizm ve komünizm başta olmak üzere, hukuku zedeleyici, hürriyeti kısı-

DEVLET VE PRODÜKTİVİTE

(Başarılı 12 nci Sayfada)

Bizde Produktivite

Memleketimizde, produktivitenin artırılması çalışmalarında; geç kalınmıştır. Produktivite konusu, Türkiye'de 1953 de ele alınmış 1954 de Bakanlıklar arası produktivite kongresi teşkil edilmiştir. 8 Nisan 1965 tarihinde 580 sayılı kanunla (MPM) Millî Produktivite Merkezi kurulmuştur. (MPM) çalışmalarıyla, yayınları, seminerleri ve kongreleri ile Produktivitenin fikriyatında hayli gelişme sağlanmıştır. Fakat, Millî ekonominin temelini teşkil eden ana konularda halâ produktivite şuuru canlandırılmamıştır. (MPM) bir âme müessesesi olmasına rağmen henüz devletin produktif çalışmasına ışık tutacak şekilde kendisinde produktif bir kuruluş haline gelememiştir. (MPM) Devlete örnek olacak şekilde bürokrasiden kendini dikkat ve titizlikle koruyamamıştır. Bu suretle (MPM) produktif bir kuruluş hâlinde ortaya çıkamamış, produktif çalışan ideal bir örnek olamamıştır. Halbuki (MPM) nin kuruluş gayesi bu idi, Devlete bu hususta ışık tutması ideal bir örnek olması lâzımdı. Zira, bu gün devlet mekanizması tamamen produktif şartların dışında ve aykırı bir çalışma içindedir. Devlete bu gün çok lâf az iş, çok adam düşük verim ve israf hâkimdir. Yani bizde Devlet produktif değil bükrattır. Bu sebeple, milletin nüfus gücünden produktif olarak faydalanılmıyor. 35 milyon, nüfusun 15 milyonu çocuk 3 milyonu âvare genç, 5 milyonu orta yaşlı kadın ve erkek olup hazır yiyecek ve boş gezenlerdir. 2 milyonu ihtiyar olup tamamen istirahat halindedir. Sadece 10 milyon nüfus tarım ve ekonomi alanında faaldır. İşte 35 milyonluk Türkiye'nin hazır yiyecek 25 milyonunu besleyen bu 10 milyondur. Türkiye'nin 2/7 si yani ancak 10 milyonu produktif olarak çalışmaktadır. 5/7 si yani 25 milyonu hazır yiyecek müstehlik. 2 milyon açık işsiz var, 7 milyon da gizli işsiz olduğu iddia ediliyor. 18—64 yaş arası 15 milyon nüfusun 8 milyonu erkek olup bunun % 65 i yani 5,5 milyonu okumuştur. 7 milyon kadın nüfusun % 33'ü yani 2,5 milyonu okumuştur. 8 milyon okumuş nüfusun % 10'u da memurdur. Genel olarak okumuşlardan Lise ve yüksek tahsil yapanların % 90'ı Devlet kapısında memur olmuş, sadece % 10'u teşebbüse geçerek iş adamı hâline gelebilmiştir. Okumuşların çoğu Memur olduğu için produktivite düşüktür. Cahil olanlarında bilgisiz oldukları için produktivite düşüktür. Bu duruma göre Türkiye'de topekin bir produktivite düşüklüğü vardır. Buna mukabil Bürokrasi geniştir. Esasen bunlar birbirinin zıddı olup bürokrasinin yaygın ol

duğu yerde produktivite olamaz. Produktivite olan yerde bürokrasi barınmaz.

Yaşadığımız çağ, produktivite çağıdır. Produktivite, memleketimiz için hâyatî bir önem kazanmıştır. İhmâl edilmesi büyük iktisadî ve millî zararlar doğurmaktadır. Türkiye'nin bir an evvel produktif çalışır bir hâle getirilmesi şarttır. Bunun için :

a— Kalifiye personel yetiştirme işi yenden gözden geçirilmeli ihtiyaç plânı ve programlı çalışmalarla telâfi edilmelidir.

b— Binbir fedakârlıkla fakir millet için çok pahalı olarak yetiştirilmiş bulunan mevcut teknik personelden tam randımanla istifade edilmelidir.

c— Mevcut elamanlardan tam randıman alınabilmesi için onları masa başında boş oturtan bürokrasi tasfiye edilmeli, masalar boşaltılmalı teknik güç hizmete sevk edilmelidir.

d— Devlet mekanizması ve bütün resmî sektör produktif çalışır hâle getirilmelidir.

e— 10 milyon faal nüfusu bulunan Türkiye'de, 10 milyonda atıl iş gücü vardır. Bu potansiyelden üretimin artırılmasında faydalanılmalıdır. O zaman Türkiye'nin kalkınma hızı derhal 2 misli artacaktır.

f— İşe, eğitimden başlanmalıdır. Bu gün, Türkiye'de eğitime muhtaç 20 milyon insan vardır. Bunların plânı ve programlı bir şekilde eğitilmeli şarttır. Yapılacak bu eğitim tatbikatında, halka ve köylüye; her şeyden önce, tabiat kaynaklarının rasyonel kullanılması öğretilmelidir. Yani toprağın, akla ilme ve tekniğe göre; işlenmesi öğretilmelidir. Ormanların önemi, ormandan faydalanma, ormanda düzenli hayvan otlatma, aşırı orman tahripinin zararları öğretilmelidir. Keza hayvancılığın, ormana zararsız olan modern ahır hayvancılığına döndürülmesi hayvancılık devamlı bir iş sahası olup hayvancılık sektöründe geniş bir sektör olduğundan hayvancılığın geliştirilmesiyle atıl iş gücünde mas edilmesi sağlanmalıdır. Eğitimle memleket çapında endüstrinin gelişmesinde atıl iş gücüne dinamizm kazandırarak kalkınma geniş ölçüde hızlanacaktır.

g— Memlekette produktif çalışma başlarken istihsalde geniş ölçüde artacaktır. Artan istihsalî değerlendiren işçi için pazarlama organizasyonu şarttır. Bunun için kooperatif hareketi geliştirmek suretiyle pazarlama organize bir hâle getirilmelidir.

ğ— Devletçe ve milletçe her türlü israf önlenmelidir.

h— Devletçe ve milletçe kuruşu sıkı tutan ve gerçek manasıyla bütçeyi mahalline sarf eden tasarruf prensibi ciddiyetle benimsenmelidir.

Sonuç

Memleketimizde Devlet · produktiviteye karşı değildir. Produktivitenin artırılması için (MPM) ve (DPT) kurulmuştur. Kalkınma plânları yapılmıştır. Fakat bunlar da bürokrasinin gelişmesinden öte bir fayda sağlayamamıştır. Fakat kalkınma ancak produktivitenin artması ile olur Produktivite ise yalnız istemekle, teşkilât kurmakla, bürolarda çalışanların sayısının artırılması ile artmaz. Produktivite büroda çalışmakla değil, hizmetin yapıldığı ve yapılabileceği yerlerde bulunmakla, bizzat yapmakla, yaptırmakla ve hizmetin gideceği yere hizmeti götürmekle artar. Bu ise, radikal icraatla, yani Personel reformuyla gerçekleştirilebilir. Produktivite, tasarrufla yani kuruşu sıkı tutmakla, sermaye artırmakla lüks ve israftan kaçınmakla, yatırımları artırmakla, kısaca üretimi ve istihsalı artırmakla mümkündür. İstihsal artınca ihracaatta artar; ihracaat artınca, Devletin döviz geliri artar; döviz geliri artınca, ekonomik denge sağlanır. Dış borçlar azalır, para değerlenir. Memleketimizde produktiviteyi engelleyen faktörler : Başta, bürokrasi, dosyacı devlet, lüks, moda ve gösteriş düşkünlüğü ile israftır. Bunun neticesi, olarak emek, sermaye ve zaman boşa harcanmaktadır. Bu suretle de, produktivite düşmektedir. Türkiye Devleti, hâlen produktif bir devlet hâline gelememiştir. Yüz yılların ötesinden gelen ve Cumhuriyet devrinde yarım asırdan beri şişirilen bürokrasi A dan Z ye kadar kanser gibi bütün bünyeyi sarmıştır. Bu şartlar altında, devletin bünyesi hastadır. Bu hasta bünyeden produktif çalışma beklenemez. Devletin produktif çalışır bir hâle getirilebilmesi için, radikal icraata ve personel reformuna zaruret vardır. Devlet cesaretle bu reformu gerçekleştirebilirse o zaman produktivite artacak, emek, sermaye ve zaman değerlenecektir. Devlet Bütçesinin kuruşu işte o zaman gerçek mânâsıyla mahalline sarf edilecek yatırımlar artacak, istihsal artacak bunun neticesi millî gelirde istenen seviyeyi bulacaktır. Devlet mekanizmasında, çalışan ve çalışmayan ayrılacak; çalışanlar mükâfatlandırılacak, çalışmayanlar cezalandırılacak ve Devlet hizmetinde çalışmak istemiyenler de tasfiye edilecektir. Bu suretle hem devlet produktif hâle gelecek hem de Türkiye'nin iktisadî kalkınma hızı artırılmış olacaktır. Memleketi sevenlerin, özlediği ve dört gözle beklediği; Devlet Personel Reformunun gerçekleşmesini ve dolayısıyla milletin ve Devletin produktif çalışır hâle getirilmesini dört gözle bekliyoruz.

XI— KAYNAKLAR :

- 1— Prof. Z. Hatipoğlu (İşletme iktisadı)
- 2— Feridun Görgülü (MPM) yayınları
- No : 11
- 3— Hasan Tahsin Erol Produktivite ve Tarımsal Kooperatifler
- 4— Jean Fourastie (XX. Yüzyılın İmidi)

olaylar • düşünceler • yorumlar

sılayıcı, millet birliğini bölücü her türlü materyalist cereyanlara karşı korumak ve geliştirmek başlıca hedeflerimiz arasındadır.

Bu hedeflere varmak için, Ocağımız, konferanslar, seminerler, açık oturumlar tertipleyecek, ilmi çalışmalar yapacak ve ilmi araştırmaları teşvik edici yarışmalar açacak, yayın yapacak, kabiliyetli gençlerimizi yetiştirmek üzere fonlar, tesisler, vakıflar kuracaktır.»

Prof. Kafesoğlu Ocağın kurucuları ile ilgil olarak şöyle demiştir:

«Ocağın halen 56 kurucu üyesi vardır. Bunlardan 17 si profesör, 5 i doçent, 9 u asistan olmak üzere, 30 dan fazlası İstanbul Üniversitesinin çeşitli fakültelerine mensup öğretim üyeleri ve yardımcılarıdır. Memleketin tanınmış kalem ve fikir adamları da kurucular olarak bu millî vazifeyi paylaşmaktadır.»

Aziz yurdumuzda son yıllar

da hızını arttıran materyalizm ve anarşizm karşısında kuvvetli bir fikir cephesi teşkil edeceğine kani bulunduğumuz Ocağın, Büyük Milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyoruz.»

• Yozgat G.Ü.T

Yozgat Genç Ülkücüler Teşkilâtı yıllık kongresini 8 Kasım 1970 günü yapmıştır. Çok olgun bir hava içinde geçen yıllık kongre sonunda yeni idare heyeti seçimi de yapılmıştır.

Yozgat Genç Ülkücüler Teşkilâtı yeni idare heyeti seçildikten sonra görev bölümü de yapılmış bulunmaktadır.

Görev bölümü sonunda; Başkanlığı; Bünyamin Nazlı, Başkan Yardımcılığına; Aziz Erbaz, Sekreterliğe; Kenan Eroğlu, Sekr. Yardımcılığına; Osman Fidancı, Muhasipliğe; Harun Mermerkaya, Muhsip Yardımcılığına; Salih Şahin getirilmiştir.

TÜRKİYE'NİN

(Başarılı orta sayfada)

rinde itilirse, enflasyon ve bundan doğacak meseleler ortaya çıkar.

Burada para ve ticaret politikalarının tétiki gerekli ise de, konumuzun sınırları çok aştığından bunları şimdilik bir tarafa bırakıyoruz.

Türkiye'nin son 17 yıllık iktisadî manzarası şöyle çizilebilir: Kalkınma hamlesini gerçekleştirebilmek için, gerek yatırım, gerek cari gelişme harcamaları artırıldı, fakat bunlar iç tasarruflarla sağlanamadı. Birikmiş döviz ve altın ihtiyatlarına ve dış yardıma baş vuruldu. 1951—1953 yıllarında, iyi hasadın da yardımıyla rahat bir gelişme kaydedildi. 1954 yılında ise kötü iklim şartlarının doğurduğu sıkıntı ile beraber, iktisadî durum bozulmaya başladı. Kullanılabilecek döviz ve altın stokları kalmamıştı. Millî gelirdeki hızlı artış durmuş, dış yardım yavaşlamış, borç ödeme yükü artmaya başlamıştı. Bu duruma rağmen harcamalar ayarlanmadı ve memleketin kaynakları enflasyon ile zorlandı. Üstelik içeride fiyatlar hızla yükselirken paramızın dış değeri (döviz kuru) sabit tutulmaya çalışıldı. Bu zorlama 1958'e kadar sürdü ve ekonomiyi iflâsın eşiğine kadar getirdi. Talep olunan baskı 1958 yılındaki stabilizasyon ameliyesinden sonra da devam etmiştir. Bugün yine ekonomimiz dış açıkla yaşamakta. Bu dış açığa ek olarak potansiyel dış açık, yani —fazla talep— baskısı da devam etmektedir.

Gelecek yazımızda, «Türkiye'nin İhracat Meselesi»ni teker teker ve konunun teknik yönlerine ağırlık vererek ele alacağız.

DEVAM EDECEK

DEVLET VE PRODÜKTİVİTE

Giriş

Burası Türkiye, yıl 1970, Feza çağında yaşıyoruz. Feza alımları ilim ve teknikte yaptığı araştırmaları geliştirdiler nihayet insanlığı iki kere aya kadar gıdıp aya inmesini ve tekrar aydan dünyaya dönmelerini başardı. Feza çalışmaları günün konusu olduğu için, haklı olarak bu çağa feza çağı denmeye başlandı. Halbuki, çağımızı bu hale getiren, ilim ve tekniği bu kadar geliştiren, esas faktör nedir? Bu nun üzerinde durulmadı. Bu faktör Prodüktivitedir. Batılı ülkeler bu hamleleri prodüktivite sayesinde yapmışlardır. Bu günkü ülkelere ve feza başarılarına prodüktif çalışmalar sayesinde ulaşabilmişlerdir. Bu yönden, çağımıza bir bakıma; prodüktivite çağı da denebilir. Prodüktivitenin verimli kudretinden faydalanan memleketler iktisaden sür'atle kalkınmışlardır. Zengin ve ileri ülkeler haline gelmişlerdir. Prodüktivitenin önemini idrak edemeyen onun bu verimli ve sihirli kudretinden faydalanmasını bilmeyenler de iktisaden geri kalmış fakir ülke haline gelmişlerdir. Bu gün ileri endüstri memleketleri arasında; bir prodüktivite rekabeti ve savaşı başlamıştır. Bu savaş olanca şiddetiyle devam etmektedir. Prodüktivite yarışında, önde giden memleketler, yalnız sanayi yönünden değil: tarımda bile, endüstrilemişlerdir. Bir tarım memleketi olan Türkiye'nin ekmeklik buğday açığı prodüktivite yarışını kazanan endüstri memleketleri tarafından kapatılmaktadır. Halbuki o memleketlerde endüstri bir dev, tarım ise deve de kılaktır. Fakat bu deve de kulak olan tarımın dev prodüktivitesi vardır. Bu dev prodüktivite sayesinde onlar tarımla kendi karınlarını doyurduktan başka Türkiye'ye buğday ihraç etmektedirler. İşte endüstri memleketleri bu sonuca prodüktivite yani kitle halindeki istihsal ile ulaşmışlardır. Zira onlarda (az lâf çok iş) prensibi hâkimdir. Az emekle, az topraktan çok yüksek verim alınır. Yâni az zamanda, az adamla çok büyük işler başarılmıştır. Bütün bu sonuçlar prodüktivite sayesinde elde edilmiştir.

Prodüktivite Nedir?

Prodüktivite, istihsalın artırılması, verim, verimlilik demektir. Prodüktivite yatırımlarla paralel olarak artan gelir demektir. Prodüktivite istihsal ile elde edilen hâsılanın o istihsal için sarf edilen üretim faktörlerine nisbetidir.

Prodüktivite : Çıktılar — Hasıla Output
girdiler — üretim faktörleri — Input
Emerson'a göre : Prodüktivite, her çeşit gayret ve israfın önlenmesi, yapılması lâzım gelen işin uygun işçi ile, uygun yerde, uygun zamanda yapılmasıdır.

Gilberthe göre : Bir işi yapmanın en iyi bir usulü vardır. Prodüktivite, bu en iyi usulü tatbik etmekle elde edilir:

Jean Fourastie: Prodüktivite, üretim artışının emniyet altına alınması, tüketim maddelerinin mal oluş fiatlarının düşürülmesidir.

Prodüktivite, araştırmaya önem vermekle, yapılan tatbikata tecrübeyi ve ilmi otoriteyi hâkim kılarak teknik gelişmeyi gerçekleştirmek suretiyle elde edilir.

Prodüktivite, nasıl artırılır? Bunun için çeşitli yollar vardır :

a — Kullanılan istihsal vasıtaları sabit tutularak hâsıla artırılır.

b — Hâsıla sabit tutularak, kullanılan istihsal vasıtaları azaltılır.

c — Kullanılan istihsal vasıtaları azaldığı halde hâsıla artırılır.

d — İstihsal vasıtaları artırılarak hâsılanın da büyük bir hızla artması sağlanır.

Prodüktivitenin Önemi

Günümüzde klâsik ekonomi nazariyeleri iflâs etmiş yerini dinamik ekonomiye bırakmıştır. Ekonomi, dinamik karakteriyle ortaya

çıktığından beri, milletlerin hayatına hâkim olan önemli faktörler arasında yer almıştır. Bu yüzden çağımıza dinamik ekonomi çağı, feza çağı, prodüktivite çağı da denebilir. Bunların içinde en önemlisi prodüktivitedir. Çünkü ekonomiye dinamizm veren de insan oğlunu teza ya çıkaran, aya indiren ve tekrar oradan da dünyaya döndüren de hep prodüktivitenin kudretidir. İlim ve teknikte en yüksek prodüktiviteyi, yâni verimi elde eden ülkeler; feza da en yüksek noktaya çıkmışlardır. İnsan oğlunu güneş sisteminin içinde güdümlü bir seyyare gibi dolaştıran kudret prodüktivitedir. Bu sebeple, çağımıza, feza çağı denildiği gibi; feza çağını da doğuran prodüktivite olduğundan, bu çağa prodüktivite çağı denmesi gerçeğe daha uygun olacaktır. Prodüktivite insan gücünü, yâni emeğini, sermayeyi, zamanı en yüksek öl

Mustafa Hacıömeroğlu

UZMAN VETERİNER HEKİM

çüde değerlendiren, en yüksek verimi ve en yüksek randımanı gerçekleştiren kısa vâdede en yüksek kârı, uzun vâde de ise; en yüksek kazancı, sağlayan dinamik bir faktördür. Bunun için prodüktivitenin önemi çok büyüktür.

Devlet ve Prodüktivite

Devlet, bir memleketin hizmetlerini görmek üzere millet tarafından kurulmuş bir âme teşkilâtı olup, büyük bir mekanizma. Özel işletmeler gibi Devletin gayesi kâr ve kazanç değildir. Fakat, onun da gayesi vardır: Milleti hizmetini daha iyi, en iyi şekilde yapmak; memleketi ekonomik, sosyal ve kültürel yönden en kısa zamanda kalkındırmaktır. Devlet, milletin işlerini bütçe ile yapar. Bütçe gelir ve giderlerden ibarettir. Devlet mekanizması, prodüktivite kıstasına göre çalışırsa; milletin bütçesinin tek zuruşunun gerçek mânâda mahalline sarf edilmesi prensibi gerçekleştirilir. Aksi takdirde, Devletin masrafı gelirinden fazla olursa borçlu duruma girer.

Bütçe, israf edilirse; içerde ve dışarda borçlu olan Devlet ekonomik yönden zayıf düşer. Kalkınma hızı da yavaşlar. Milleti hizmetleri lâyıkıyla yapılamaz. Bu suretle, bütçenin de prodüktivitesi düşer. Kalkınmaya muhtaç olan, iktisaden geri kalmış memleketlerde, Devletin prodüktif çalışması, bütçeyi israf etmemesi içerde ve dışarda borçlu duruma düşmemesi, bütçelerin prodüktivitesini dâima yüksek tutması şarttır. Aksi takdirde kalkınmayı gerçekleştirmesi mümkün değildir.

Prodüktif Devlet

Almanya, İsrail ve Japonya gibi devletler prodüktif çalışan devletlerdir. Almanya prodüktif çalışmak suretiyle 2. Dünya harbinin yakıp-yıktağı harap Almanyasından bugünkü mâmur ve müreffeh Almanyayı çıkarmıştır. Almanya, prodüktif çalışma sayesinde, iktisaden Dünyanın en güçlü devleti haline gelmiştir. İsrail keza çölde prodüktif çalışma sayesinde Türkiye'nin 1/40'ı kadar arazide 2,5 milyonluk İsrail milletini besledikten sonra elde ettiği üretim fazlası meyve, sebze ve hayvan mahsulleriyle geniş ölçüde ihracaat yaparak zengin olmuştur. İsrail küçük bir devletken yüksek prodüktivite sayesinde iktisaden çok güçlü bir devlet haline gelmiş, Arap âlemi ne meydan okumaya başlamıştır. Japonya 2. Dünya harbinden önce ve sonra Japon nüce sini prodüktivite sayesinde yaratmıştır. Japonya, prodüktif bir devlettir. İsrâf yoktur. A dan Z ye kadar bütün devlette tasarruf zihniyeti hâkimdir. Tasarruf sermaye yaratmış, artan sermaye ile yatırımlar artırılmış yatırımların artması da istihsalı artırmıştır. Artan istihsal,

dünya pazarlarına sevk edilmiş; elde edilen dövizle, Japonya zengin olmuştur. Türkiye'nin 1/6 sı kadar ârazide Japonya prodüktif devlet sayesinde kara ve deniz tabiat kaynaklarını ras yonel bir şekilde işletmek suretiyle küçük ada lardan mürekkep ülkesinde 100 milyon nüfusu beslemesini bilmiştir. Endüstride Almanya ve Amerika ile boy ölçüşmektedir. Bütün bu sonuçlar, ancak prodüktif devlet olmak sayesinde elde edilmiştir.

Bürokrat Devlet

Adı üzerinde, bu devlet, bürokrasiye boğulmuş, dosyacı devlet demektir. Bunun da en tipik nümunesi Türkiye'dir. Acı, fakat gerçek; memleketimizi her sahada geri bırakan bürokrasidir. Rene Dumont'un dediği gibi (Bir memlekette büroda çalışanların sayısının artmasıyla üretim aslâ artırılamaz.) Nitekim Türkiye'de büroda çalışanların sayısı 800 bini bulmuştur. Türkiye'de 18—64 yaş arası 7 milyon okumuşun % 10'u memurdur. 40 kişiye bir memur düşmektedir. Hâlen okullarımız birer memur yetiştiren okul, devlet kapısı da okumuşların ekmek kapısı haline gelmiştir. Bu durumda, masa ve memurla tıka basa dolmuş bulunan devlet dâirelerinde, prodüktif çalışmak mümkün değildir. Realitede budur. (İktisaden geri kalmış bir memlekette en büyük zorluk kalifiye personel yokluğudur.) diyen Prof. Z. Hacıoğlu haklıdır. Geri kalmış bir memleket kalkınmaya muhtaçtır. Kalkınacaktır. Bu ise, prodüktivitenin artırılması ile olur.

Prodüktiviteyi artırmak, kalifiye personel çalıştırmakla mümkündür. Bu personel olmazsa kalkınma da olamaz. Fakat, geri kalmış Bürokrat memleketler, elde mevcut olan kalifiye personeli de; hizmete sevk edemez, çalıştıramaz. Ancak, çelik masaların başında ikânete memur eder. Onları yüksek ücretli kâtip olarak kullanır. Boş oturtur. Bir tarafta, yüz yılların ihmâli ile kambur kambur üstüne yığılmış yığınla memleket hizmeti dururken, fakir millet hizmet beklerken, bu hizmetler için yetiştirilmiş olan kalifiye personelin masa başlarında hapsedilmesi, Devlet Dâirelerinin birer asri hâpishâne, darülaceze haline getirilmesini akılla ve mantıkla izah etmek mümkün değildir. Bu affedilmez bir gaflettir.

İleri Memleketlerde

İktisaden kalkınmış bulunan ileri memleketlerde prodüktivite yâni verimlilik faaliyetin başı ve esasıdır. Bizde, besmele ne ise, batılı memleketlerde prodüktivite odur. Prodüktivite hesapları yapılmadan, netice garanti edilmeyen; işe başlanmaz. Prodüktivite hesabı menfi çıkarsa faaliyet durur. Akıntıya kürek çekilmez ve havanda su döğülmez. Prodüktivite, ne kadar yüksek olursa faaliyet o nisbette artar. Prodüktivite düşünce, faaliyet de o nisbette düşer. İnsan orada ayaklı bir saat veya motor gibi çalışır. Bütün mesâî saatleri, ciddi çalışma ile geçer; olağanüstü hallerde, günde 18 saat bile çalışırlar. Hatta 24 saat, günün her saati çalışmayla geçer, 8'er saatten 3 vardığı hâlinde çalışmak suretiyle bir günden 3 günlük randıman almasını bilirler. Onların okulları, memur yetiştirmez; meslek sahibi, müteşebbis iş adamları yetiştirir. Her şahıs ya kendi işinde çalışır, veya özel sektörde iş bulur, emeğini alınının teri ile taştan çıkarır. Devlet kapısında iş aramaz. Devlet kapısında iş arayanlar, sadece dışarıda çalışma gücünden mahrum olan, Devlet kapısından verilecek ücretle kanaat eden kimselerden ibarettir. Devlet dâirelerinde çalışanlarda (az lâf çok iş) prensibine göre çalışır. Gününü değerlendirir, bu günkü işini yarına bırakmaz. Orada gösteriş moda ve lükse düşkünlük yoktur. İsrâf yoktur. Hayatlarında ve bütün faaliyetlerinde tasarruf zihniyeti hâkimdir. Tasarrufla sermaye birikir ve artar; artan sermaye ile yatırımlar yapılır ve artırılır. Artan yatırımlarda, istihsalı artırır, istihsal artıncada, kısa vâde kâr ve uzun vâdede kazanç artar. Bu suretle hem kalkınır ve hemde zengin olurlar nitekim olmuşlardır.

(Devamı 11 nci Sayfada)